

INVENTOINTIRAPORTTI

VANTAAN 1980–1990-LUKUJEN RAKENNUSKANNAN INVENTOINTI

RIVITALOT



Vantaan
kaupunginmuseo

Vantaan 1980–1990-lukujen rakennuskannan inventointi: Rivitalot
Vantaan kaupunginmuseon julkaisuja n:o 39
ISBN: 978-952-443-678-6
ISSN 0783-9162
Tekijät: Teemu Parviainen ja Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo
Valmistunut: 22.12.2023
Julkaisupaikka: Vantaa
Julkaisuvuosi: 2024
Kannen kuva: Asunto Oy Varusrinne, rivitalo Vantaan Länsimäessä.
Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.
Taitto: Designer Helsinki

SISÄLTÖ

JOHDANTO	4	RAKENNUSPERINTÖKOHTEET	32
Alkusanat	4	Kiinteistö Oy Merkkipuuntie	34
Hankekuvaus	4	Asunto Oy Varusrinne	36
Hankkeen tavoitteet ja haasteet	4	Peijaksentie 15	38
Tekijät ja kiitokset	5	Palvelukeskus Foiben rivitalot ja paritalo	40
Inventointijoukko	5	Rajakyläntie 32	42
Menetelmät ja tulokset	6	Rajakyläntie 34a	44
KOHTI PIENTALOTUOTANTOA	8	KÄSITTEET	46
Pientaloja Vantaalle	8	Kulttuuriympäristön käsitteitä	46
VIRIKKEISTÄ ASUINRAKENTAMISTA	12	Arkkitehtuurin käsitteitä	47
INVENTOITUJEN RIVITALOJEN PIIRTEISTÄ	13	LÄHTEET	48
Julkisivuarkkitehtuuri	13	TAULUKOT	49
Rakennusten muoto ja massa	14		
Ympäristö ja pihasuunnittelu	15		
KURKISTUKSIA AJAN RIVITALOIHIN	19		
Orastava postmoderni	20		
Arjen arkkitehtuuri	22		
Nousukauden estetiikkaa	24		
Historismi	26		
Puutaloromantiikkaa	28		
Postmodernismin eetos	30		

JOHDANTO

ALKUSANAT

1970-luku oli ennennäkemättömän rakentamisen aikaa Vantaalla, kun tuore kaupunki kasvoi vuosikymmenessä yli 50 000 asukkaalla. Uudet asukkaat saivat kotinsa lähiöiden uusista kerrostaloista, joiden rakentamisen mahdollisti moderni, standardisointiin perustunut rakennusteollisuus.

Nopean kasvun ja tehokkaan uudisrakentamisen aikaa seurasi eräänlainen vastareaktio, jonka voi tulkita heijastavan ajan laajempaa yhteiskunnallista murrosta, jonka tulkitsemisessa keskeisenä viitekehyksenä toimii käsitteet postmoderni ja postmodernismi. Näitä käsitteitä on käytetty arkkitehtuurissa usein myös kapeammassa tyylihistoriallisessa merkityksessään, mutta niiden ymmärtäminen laajoina kulttuurihistoriallisina käsitteinä auttaa selittämään paremmin Vantaan asuinrakentamisen kehitystä.

Mielikuvissa 1970- ja 1980-luku näyttäytyvät usein hyvin erilaisina ajanjaksoina, vaikka vuosikymmenen vaihtuminen toiseen ei toimi kulttuuristen ja yhteiskunnallisten muutosten selkeänä rajana, puhumattakaan uusien aatteiden välittömästä

heijastumisesta suunnitteluun ja rakentamiseen. 1980-lukua kuitenkin leimaa vahvasti edellisen vuosikymmenen lopulta alkanut talouden nousukausi, joka päättyi vasta 1990-luvun alun lamaan. 1970- ja 1980-lukujen taitteen arkkitehtuurikeskustelussa nousee myös esiin optimistiset uuden vuosikymmenen tuomat mahdollisuudet ja eronteko edelliseen vuosikymmeneen.¹

Tehokkaan teollisen rakennustuotannon sanelema uusi asuinympäristö koettiin usein yksitoikkoiseksi ja historiattomaksi, minkä seurauksena niin Vantaalla kuin muuallakin Suomessa pientalorakentamisen suosio kasvoi kerrostalorakentamisen kustannuksella. Asunto lähiökerrostalossa ei siis ehkä ollutkaan suomalaisen asumisen tavoitelluin muoto.

Jos tavoitelluin asumismuoto oli omakotitalo, toimi rivitalo edullisempänä kompromissina. Rivitaloissa toteutui esimerkiksi oma sisäänkäynti ja usein myös oma piha. 1980-luku olikin suomalaisen rivitalorakentamisen kulta-aikaa, josta Vantaa on malliesimerkki. Vaikka kokonaisuus tuotanto oli pienempi kuin 1970-luvulla, rakennettiin rivitaloasuntoja enemmän kuin koskaan. 1990-luvun laman jälkeen asuinrakentamisen asetelma muuttui jälleen kerrostalojen hyväksi.

HANKEKUVAUS

Hankkeen tavoitteet ja haasteet

Vantaan 1980–90-lukujen rakennuskannan inventointi on aikakauden ensimmäinen koko kunnan rakennuskannan kattava inventointi Suomessa. Inventoinnissa on käyty systemaattisesti läpi aikakauden rakennukset niiden käyttötarkoituksen mukaan. Inventoinnin ensimmäinen osa käsittelee kokoontumisrakennuksia² ja toinen osa teollisuuden ja liikenteen rakennuksia. Kolmas osa sisältää asuinrakennukset, ja se on jaettu vielä kolmeen osaan, joista asuinkerrostaloja käsittelevä 3a-osa valmistui keväällä 2023. Tämä inventoinnin 3b-osa käsittelee rivitaloja. Inventoinnin tavoitteena on saada kokonaiskuva Vantaalla näiden vuosikymmenten aikana rakennetuista kohteista, jotta niiden kulttuurihistoriallinen arvotus olisi mahdollista. Selvityksen tarkoituksena on tukea maankäyttöön liittyviä päätöksiä ja kiinteistönhoitoa sekä rakennussuojelua.

Jo inventoinnin aikaisemmissa osissa haasteena rakennusten kulttuurihistorialliselle arvottamiselle on ollut niiden nuori ikä sekä vertailevan tutkimustiedon puuttuminen. 1980–90-lukujen inventointien puutteen lisäksi myös ajan laajempi kulttuurihistoriallinen ja arkkitehtuurin tutkimus on ollut Suomessa vähäistä. 1980-luvusta on joitakin yleis-

teoksia, esimerkiksi Helsingin kaupunginmuseon tutkimuspäällikkö Minna Sarantola-Weissin tuore teos Me halusimme kaiken on hyvä kurkistusikkuna vuosikymmeneen. Elina Standertskjöldin ansiokas kirjasarja Arkkitehtuurimme vuosikymmenet ulottuu myös 80-lukuun. Erityisesti 1990-luku on vielä monelta osin tutkimatonta aikakautta.

Nuoren rakennuskannan arvottamisen haasteellisuus on korostunut tässä inventoinnin rivitalo-osassa, koska rakennukset ovat enimmäkseen teollisen rakennustuotannon tuloksena syntyneitä vaatimatonta ”arjen arkkitehtuuria” ja monesti myös kaupunkikuvallisesti huomaamattomia kohteita. Siten ne ovat kaukana rakennustaiteen monumenteista, mutta kuitenkin tuhansille vantaalaisille merkityksellistä arjen ympäristöä. Inventointijoukosta rakennusperintökohteiksi nostettujen kohteiden tarkemman tarkastelun lisäksi on tässä hankkeessa pyritty selvittämään aikakauden rivitalorakentamisen laajempia tavoitteita ja suunnitteluperiaatteita.

Tekijät ja kiitokset

Tämä inventoinnin rivitalo-osa käynnistyi Vantaan kaupunginmuseolla esivalmisteluilla tammikuussa 2023 ja valmistui loppuvuodesta 2023. Pääosa inventointityöstä tehtiin kesä-, heinä- ja elokuussa. Lopullinen arvotustyö ja käsillä oleva inventointi-

raportti työstettiin syys-, loka- ja marraskuussa. Inventointien aikaisemmissa osissa varsinainen inventointi on tilattu Saatsi Arkkitehdit Oy:ltä museolla tehtyjen esiselvitysten jälkeen. Niistä poiketen tämä osa on tehty kokonaan kaupunginmuseon työnä. Inventoinnin ovat tehneet Teemu Parviainen ja Johannes Vihervirta osa-aikaisena yliopisto-opintojensa ohella. Työtä ovat ohjanneet rakennustutkijat Anne Silanto ja Susanna Paavola, jotka ovat olleet tiiviisti mukana kohteiden arvottamisessa.

Inventointi on toteutettu yhteistyössä Vantaan kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Ohjausryhmään ovat kuuluneet edellä mainittujen rakennustutkijoiden lisäksi kaupunkisuunnittelujohtajat Tarja Laine ja Sampo Perttula, toimitilajohtamisen hankepäällikkö Eija Kivineva, asemakaavapäälliköt Ilkka Laine ja Anna-Riitta Kujala, lupa-arkkitehti Ilkka Laitinen ja kaupunkikuva-arkkitehti Matti Kärki sekä museopalveluiden päällikkö Marjo Poutanen. Kaupunginmuseolla on samanaikaisesti ollut käynnissä Vantaa50-historiahanke, josta on saatu apua Vantaan nuoren historian taustoittamiseen. Kiitämme kaikkia inventointiin osallistuneita!

Inventointijoukko

Vantaalla on kaikkiaan yli 13 200 rakennusta, jotka ovat valmistuneet 1980- ja 1990-luvuilla.³ Niistä asuinrakennuksia on noin 10 140. Inventoinnin

3b-osaan on sisällytetty näiden vuosikymmenten rivi- ja ketjutalot, joita löytyi Vantaan kiinteistörekisteristä 1728 kpl. Näistä käyttötarkoitukseltaan rivitaloja on 1705 kpl ja ketjutaloja 23 kpl.

Inventoitavat rakennukset haettiin Vantaan kiinteistörekisteristä käyttötarkoitukseltaan vanhan, vuoden 1994 rakennusluokituksen mukaan, koska ne tuotiin kaupunginmuseon Kirsti-kokoelmanhallintajärjestelmään, jonka valikkojen arvot eivät ole yhteensopivia nykyisen, vuoden 2018 rakennusluokituksen kanssa. Uusi rakennusluokitus on käytössä esimerkiksi Vantaan karttapalvelu Vampatissa, joka on Kirstin lisäksi ollut keskeinen inventoinnin työväline.

Uusi luokitus eroaa vanhasta siten, että siinä ei ole enää ketjutalo-luokkaa, joten suurin osa aiemmin ketjutaloiksi luokitelluista rakennuksista on uudessa luokituksessa muuttunut rivitaloiksi. Rakennusluokituksen käyttö on kuitenkin ollut osittain epäjohdonmukaista, joten esimerkiksi muutamia aiemmin ketju- tai rivitaloiksi luokiteltuja rakennuksia on siirtynyt uuteen pienkerrostalo-luokkaan. Tällaiset rakennukset otettiin joka tapauksessa mukaan inventoinnin tähän osaan, koska nämä olivat jääneet 3a-osan (asuinkerrostalot) ulkopuolelle. Inventointijoukkoon tehtiin myös joitakin muita

¹ Esim. Komonen 1980, 23; Uusi Suomi 7.9.1979, 14; Helsingin Sanomat 11.02.1979, 23.
² Kokoontumisrakennuksilla tarkoitettiin inventoinnissa myös liikerakennuksia, toimistorakennuksia, hoitoalan rakennuksia ja opetusrakennuksia.

³ Tieto haettu M-Filesista 22.11.2023.

lisäyksiä aiemmin väärin luokitelluista rivitaloista. Lisäksi joukkoon lisättiin kaksi paritaloa, jotka kuuluvat tässä inventoinnissa rakennusperintökohteiksi arvotettuihin rivitalokokonaisuuksiin.⁴ Varsinaisesti paritalot kuuluvat vasta inventoinnin seuraavaan vaiheeseen yhdessä omakotitalojen kanssa.

Inventoinnin 3b-osaan sisällytettiin lopulta 1740 rakennusta ja osan nimeksi valittiin selkeyden vuoksi rivitalot, huolimatta siitä, että joukkoon kuuluu edellä mainituista syistä muutamia pienkerrostaloja ja paritaloja. Vuoden 2018 rakennusluokituksen mukaan rivitaloja ovat ne pientalot, joissa on vähintään kolme rinnakkaista asuinhuoneistoa ja joissa eri asuinhuoneistoihin kuuluvia tiloja ei ole päällekkäin. Rivitalot koostuvat kolmesta tai useammasta yhteen rakennetusta asuinhuoneistosta ja muusta asukkaiden käytössä olevasta huonetilasta.⁵ Pientaloja puolestaan ovat sekä omakotitalot, paritalot että rivitalot.

Menetelmät ja tulokset

Inventoinnissa on tarkasteltu etupäässä rakennusten ulkoarkkitehtuuria ja ympäristöä. Havainnointia tehtiin paikan päällä kohteissa ja kaikki

inventoitavat rakennukset dokumentoitiin valokuvaamalla. Valokuvat tallennettiin kaupunginmuseon Kirsti-kokoelmanhallintajärjestelmään.

Rakennuksia arvotettiin vertailevan menetelmän avulla kahdessa vaiheessa. Arvottamisen pohjalla oli rakennusperintölaissa rakennuksen kulttuurihistoriallisen merkittävyyden arviointiin säädetyt perusteet: harvinaisuus, tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus ja historiallinen kerroksisuus⁶ Arvottamiskokouksiin osallistuivat inventoijien lisäksi museon rakennustutkijat.

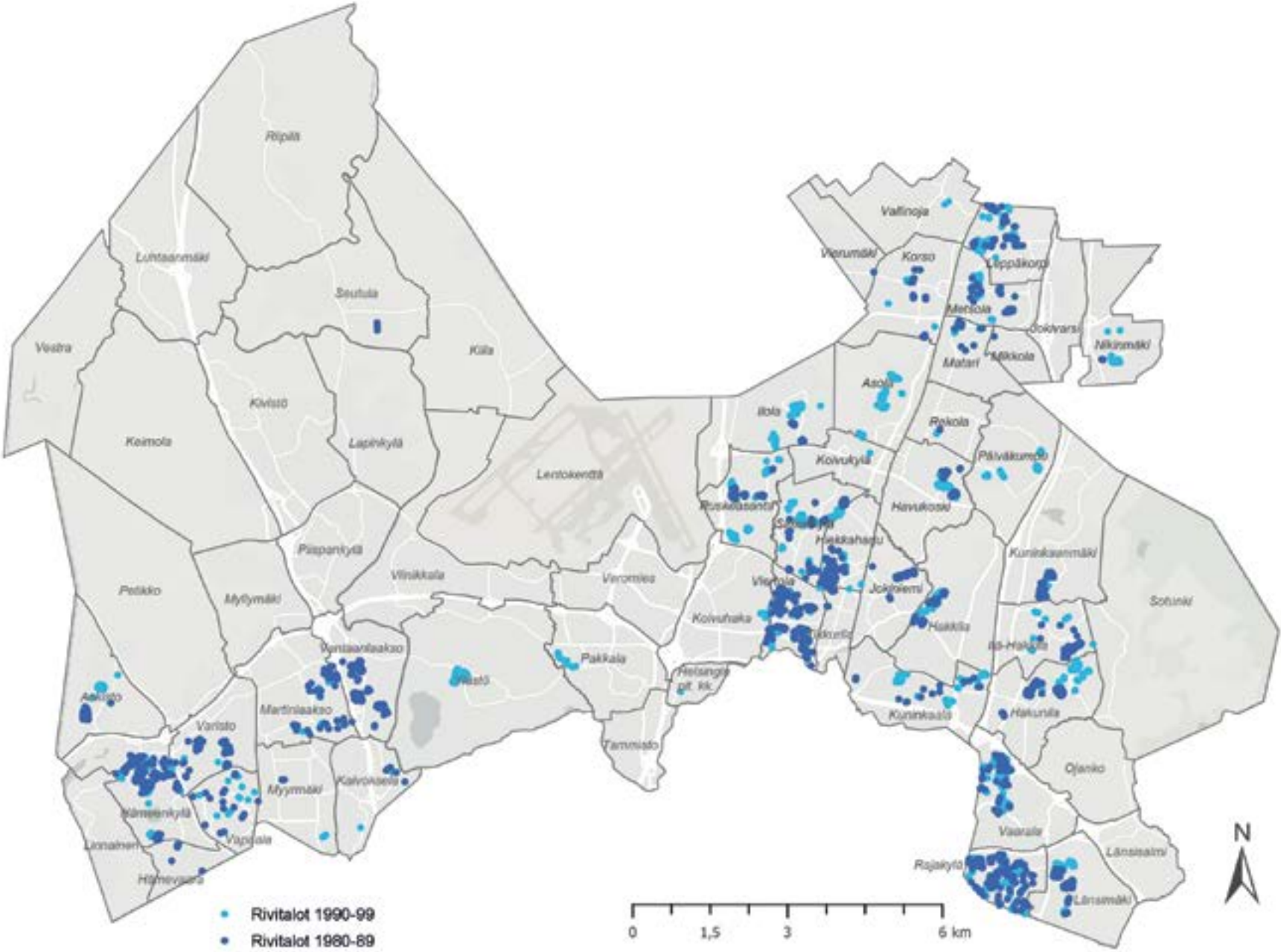
Ensimmäisessä vaiheessa rivitaloja arvotettiin dokumentoinnin edetessä kaupunginosa kerrallaan. Näissä kokouksissa valittiin kaikista inventoiduista 1740 rivitalosta 157 kulttuurihistoriallisesti kiinnostavaa kohdetta, joita käsiteltiin ja tutkittiin tarkemmin. Näistä rakennuksista etsittiin piirustusmateriaalia Lupapisteen dokumenttiarkistosta ja kirjattiin suunnittelijatiedot Kirstiin.

Toisessa vaiheessa rakennukset jaoteltiin kategorioihin tyyllististen ja yleisemmin muodonantoon liittyvien piirteittensä mukaisesti. Arvottaminen jatkui

edelleen vertailemalla kohteita keskenään näiden kategorioiden sisällä. Vertaileva menetelmä auttoi hahmottamaan erityislaatuisten, jopa kuriositeetti- maisten, kohteiden ohella herkemmin piiloon jääviä edustavuuteen ja tyypillisyyteen liittyviä arvoja. Vertailun tuloksena kulttuurihistoriallisesti arvokaimmiksi todettiin neljä useamman rakennuksen kokonaisuutta ja kaksi yksittäistä rivitaloa.

Vaikka inventoitujen kohteiden joukossa on lukuisia omalaatuisia, tasokkaita ja huomionarvoisia rakennuksia, moni kulttuurihistoriallisiakin arvoja omaava kohde jää kaupunkikuvallisesti valitettavan vaatimattomaan osaan tai yksittäisenä rakennuksena ennemmin kuriositeetiksi. Tällaisia rakennuksia on pyritty nostamaan muilla tavoin esiin tässä inventointiraportissa.

4 Palvelukeskus Foiben paritalo Asolassa ja As Oy Varusrinne Länsimäessä.
5 Rakennusluokitus 2018. <https://www.stat.fi/fi/luokitukset/rakennus/>.
6 Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) 8 §.



Kartta 1: Inventoidut rivi- ja ketjutalot Vantaan kartalla. Teemu Parviainen, 2023.

KOHTI PIENTALOTUOTANTOA

1970-luvun alku oli Suomessa voimakkaan lähiöra-kentamisen aikaa, ja asuntotuotannon ennätyksiä rikottiin rakentamisen ”hulluina vuosina” 1973–1974. Asuntotuotanto rauhoittui vuosikymmenen puoliväliin osaltaan öljykriisin ja siitä seuranneen taantuman vuoksi. Aikalaiskeskustelussa yksitoi-koiseen suuren volyymin aluerakentamiseen suh-tauduttiin kriittisesti ja tilalle kaivattiin rikkaampaa, pienimittakaavaisempaa arkkitehtuuria.⁷

Vuosikymmenen jälkipuoliskolla asuntotuotannon kokonaismäärä laski kerrostalorakentamisen vähentyessä. Pientalorakentamisen suhteellinen osuus alkoi kasvaa ja jo vuosikymmenen lopulla asuntotuotanto kallistui pientalovoittoiseksi. Samalla rivitalojen suosio kasvoi tasaisesti: Rivi-taloasuntojen tuotanto peräti kolminkertaistui 70-luvun aikana.⁸ 1980-luvulle tultaessa rivitalot olivat vakiinnuttaneet asemansa suomalaisessa asuntotuotannossa. Valtakunnallisesti tarkas-teltuna rivitaloasuntoja valmistui eniten vuosina 1974–1991, jolloin niitä valmistui yli 10 000 joka vuosi.⁹

Perheasunnon ihanteeksi muodostui 1980-luvulla pientalo. Samalla kun omistusasuminen näyttäytyi tavoiteltavana, vuokra-asunnoista oli pulaa. 1980-luvulla yhä useampi asui omistusasunnossa, mutta 1990-luvulla vuokra-asujien osuus kasvoi jälleen. Asumisväljyys kasvoi läpi 1980- ja 1990-lukujen.¹⁰

Pientaloja Vantaalle

Rakentaminen Vantaalla heijasteli valtakunnallisia trendejä. Siinä missä 1970-luvulla Vantaa kaupun-gistui kerrostalovaltaisilla lähiöalueilla, 80-luvulla asuinrakentamisen painopiste siirtyi pientaloihin. 1980-luku oli rivitalorakentamisen kulta-aikaa, ja neljäsosa Vantaan asuntotuotannosta muodostui rivitaloasunnoista.¹¹

Vilkkaimmillaan rivitalorakentaminen oli niin Van-taalla kuin valtakunnallisestikin vuosina 1989–90, mutta tämän jälkeen rakentamisen määrä supistui selvästi. Vedenjakajana oli 90-luvun lama, jonka seurauksena kaikki rakentaminen sakkasi. Rivitalo-rakentamisen osuus asuntotuotannosta pienentyi, eikä palannut enää 80-luvun huippuunsa edes laman hellitettyä.¹² Vantaalla asuntotuotanto kääntyi 1990-luvulla jälleen kerrostalovoittoiseksi:¹³

Pientalorakentamisen suuntaviivat hahmoteltiin pitkälti jo 1970-luvulla ja suuri osa 1980-luvun rivitaloista rakentuikin edellisellä vuosikymmenellä kaavoitetuille alueille. Vantaan kaavoitusosastolla oli teetetty selvitys pientalorakentamisen edistämi-sestä jo vuonna 1970 ja perustettu pientalotoimi-kunta vuonna 1973.¹⁴ Vuoden 1977 yleiskaavaluon-noksessa keskeiseksi tavoitteeksi oli asetettu uusien alueiden rakentaminen pientalovaltaisina. Myös Variston asuntomessut vuonna 1977 toivat Van-

taalle positiivista julkisuutta pientalorakentamista tarjoavana kaupunkina.¹⁵ Suurin osa messualueen asunnoista oli omakotitalojen sijasta rivitaloja. Messuesitteessä kaupunginjohtaja Lauri Lairala esitti Vantaan asuntotuotannon siirtyvän tulevai-suudessa pientalopainotteisemmaksi ja ilmaisi tyytyväisyytensä mataliin rivitaloihin sijoittuviin kaupungin vuokra-asuntoihin.¹⁶

Tavoiteltu pienimittakaavainen asuinympäristö toteutuikin usein omakotitalojen ohella rivitaloina. Rivitalojen rakentamista suosi omakotitaloja tehok-kaampi maankäyttö ja alemmat rakennuskustan-nukset. Vanhoille pientaloalueille oli alettu laatia asemakaavoja 1970-luvun alussa, ja nämä niin sanotut saneerauskaavat mahdollistivat vanhojen rakennusten purkamisen ja korvaamisen maankä-y-töllisesti tehokkaammilla rivitaloilla. Usein alueiden rakennusoikeus määrittyi tontille eniten raken-taneen mukaan, mikä ohjasi rivitalokortteleiden muodostumista.¹⁷

- 7 Hytönen & Seppänen 2009, 134–135; Kummala 2023, 26.
- 8 Hirvonen & Manninen 2004, 20–23.
- 9 Hirvonen & Manninen 2004, 20–23.
- 10 Juntto 1991, 338; Sarantola-Weiss 2022, 163–165.
- 11 Vantaa alueittain 2015, 13.
- 12 Hirvonen & Manninen 2004, 23.
- 13 Vantaa alueittain 2015, 13.
- 14 Huom. Helsingin maalaiskunnasta tuli Vantaan kauppala 1972 ja Vantaan kaupunki 1974.
- 15 Hirvonen 2005, 121–125.
- 16 Asuntomessut Vantaalla 15.7.-14.8.1977.
- 17 Hirvonen 2005, 117–119.

1970-luvun mittaan kaavoitettiin uusia pienta-loalueita rakentamattomille maille usein lähiöiden laitamille esimerkiksi Hämeenkylään ja Länsimä-keen.¹⁸ Vuosikymmenen puolivälin tienoilla vah-vistettiin asemakaavat 1980-luvun rivitaloraken-tamisen kannalta keskeisistä alueista esimerkiksi Viertolaan (1974) ja Rajakylään (1975).

Useiden erillisten aluerakentamisalueiden seurauk-sena kaupunkirakenteen katsottiin olevan hajaan-tunut ja 1980-luvulle tultaessa kaavoituksen pai-nopiste siirtyi suurista aluerakentamishankkeista alueiden maltilliseen täydentämiseen. Murrosta ilmensi esimerkiksi Hakunilan kerrostalokeskuksen pohjoisosiin rakentunut pientalovaltainen jatke, jonka suunnittelussa korostui moni-ilmeisyys¹⁹

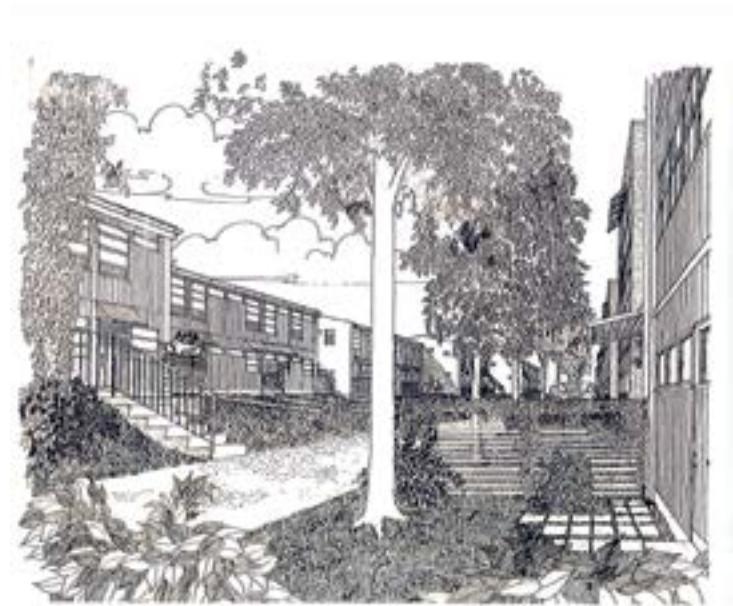
Ympäristön suunnittelulle asetettiin aiempaa kor-keammat laatutavoitteet. 80-luvun alkupuoliskolla kaavatyössä pyrittiin ottamaan entistä paremmin huomioon paikalliset lähtökohdat. Uusien pienta-loalueiden suunnittelussa huomioitiin maaston-muodot ja jo rakennetuilla alueilla uusia raken-nuksia sopeutettiin vanhaan rakennuskantaan.²⁰

Osin kaavasunnittelun muutosten seurauksena 1990-luvun rivitalorakentaminen sijoittui entistä hajanaisemmin eri puolille kaupunkia täydentäen lähinnä pientaloalueita, joille oli jo edellisellä vuosi-kymmenenä rakennettu rivitaloja.

- 18 Hirvonen 2005, 121–125.
- 19 Hirvonen 2005, 123–125, 129.
- 20 Hirvonen 2005, 145–147.

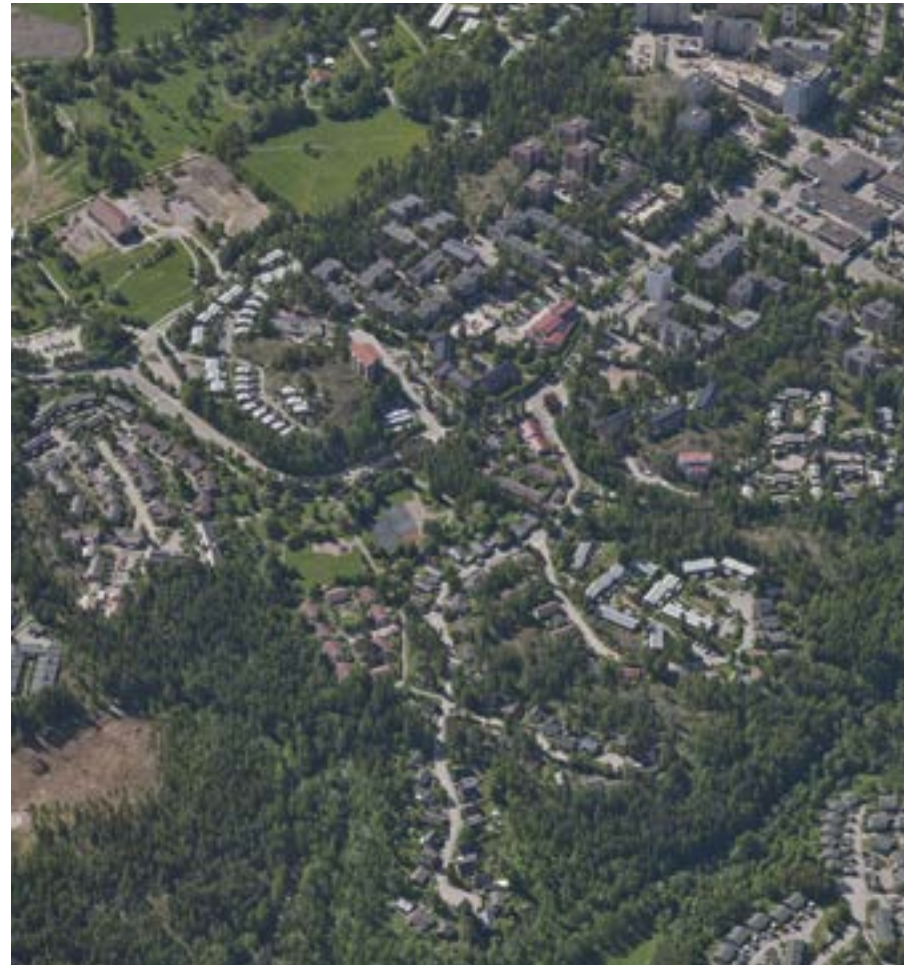


1 Variston asuntomessut järjestettiin vuonna 1977. Leijonanosa messualueen taloista on rivitaloja. Messujen vetonauloja olivat Harto Helppisen Eko-talo ja nostalgiaa huokuva Enso-Gutzeitin ns. käkikellotalo. Kuvan etualalla näkyvät sittemmin puretut ruotsalaiset puuelementtirivitalot. Kuva: Vantaan kaupunginmuseo, 1980-luku



2 Länsimäki 3 -asemakaavan selostuksen kansilehdellä on havainnekuva näkymästä raitilta. Piirroksen on laatinut arkkitehtitoimisto Bengt Lundsten. Länsimäki 3:n tarkoituksena oli täydentää viereistä, Länsimäki 2:n kerrostaloaluetta. Aluetta esitettiin 1970-luvun alussa rakennettavaksi kerrostalovaltaiseksi, mutta asemakaavaluonnoksessa tavoitteeksi oli tullut pientalojen osuuden nostaminen ja kerrosalamäärän vähentäminen. Alue pyrittiin liittämään luontevasti viereisen kerrostaloalueen ja toisaalta itäpuolisiin maisemallisesti arvokkaisiin viheralueisiin. Raitin varteen kaavoitettiin kaksikerroksisia pientaloja.

3 Hakunilan lähiötä täydennettiin jatkamalla sitä pientalovaltaisena pohjoiseen. Orgaanisesti kiemurtelevat kadut mukailevat maastonmuotoja. Viistoilmakuva vuodelta 2022. Kuva: Terratec Oy/ Vantaan kaupunki.



VIRIKKEISTÄ ASUINRAKENTAMISTA

1980-luvulle tultaessa asuinrakentamisessa oli alettu tavoitella pienipiirteistä ja vaihtelevaa ympäristöä. Uudet suunnitteluihanteet syntyivät vastareaktionä edellisten vuosikymmenten rationalistiselle suurimittakaavaiselle betoniarkkitehtuurille. Erityisesti rakennusten ulkoiseen laatuun vaadittiin kohennusta. Ihanteet näkyivät myös rakentamisen normeissa, ohjeissa ja suosituksissa. Eritoten valtion tukemaa asuinrakentamista ohjasivat asuntohallituksen laatimat aravaohjeet. Vantaalla 1980-luvulla valmistuneista rivitaloista vajaa kolmasosa oli aravalainoiteisia. Laman seurauksena valtion tuki asuinrakentamisessa korostui entisestään vapaarahoitteisen rakentamisen hiipuessä ja vantaalaisista 1990-luvun rivitaloista aravakohteiden osuus nousi yli puoleen.

Aravalainoituksen ollessa yleistä vaikuttivat asuntohallituksen suunnitteluohjeet merkittävästi vantaalaiseen asuinarkkitehtuuriin, ja toisaalta ohjeissa näkyivät aikakauden yleiset arvostukset. Vuoden 1979 aravaohjeissa alettiin kiinnittää aiempaa enemmän huomiota vihersuunnitteluun ja rakennusten ulkoarkkitehtuuriin. Ohjeistuksen mukaan rakennusten oli oltava ”mittasuhteiltaan ihmisläheisiä, virikkeisiä ja ympäristöönsä sopeutuvia”. Vastaavasti julkisivuissa suosittiin tuotannollisten ja taloudellisten tekijöiden rajoissa yksilöllisyyttä ja moninaisuutta. Läpi 1980-luvun

aravaohjeissa edellytettiin että ”aukotuksella, ikkunajaoilla sekä materiaalien ja värien valinnalla tulee pyrkiä omaleimaisiin ja vaihteleviin, mutta kokonaisilmeeltään yhtenäisiin aluekokonaisuuksiin”.²¹

Vuoden 1979 aravaohjeissa vihersuunnittelun lähtökohdaksi asetettiin rakennuspaikan olemassa olevat luonnonolosuhteet. Vihersuunnittelu kytkettiin osaksi pihan toimintojen suunnittelua: kasvillisuudella tuli jäsenellä tilaa niin pysäköinnille, oleskelulle kuin pyykin kuivaukselle. Samalla annettiin suositeltavat vähimmäismäärät puiden ja pensaiden lukumäärästä tontin neliömäärää ja talotyyppiä kohden.²²

Vuoden 1990 rivi- ja kerrostalojen suunnittelua koskeva aravaohjeistus keveni verrattain aiemmasta, ja ylipäätään aravarakentamisen ehtojen täyttymiseen liittyvä ensisijainen ohjeistus ja näitä löyhemmät suositukset pyrittiin erottamaan selvästi toisistaan. Ohjeissa ei esimerkiksi ulkoarkkitehtuuriin kiinnitetty enää erityisemmin huomiota. Uutena osuutena ohjekirjaan oli sisällytetty erityisasuntojen, kuten vanhusten ja opiskelijoiden asuntojen, suunnittelua koskevia ohjeita. Pihasuunnittelun ja kasvillisuuden osalta annettiin aiempaa tarkempia suosituksia.²³

Asuntosuunnittelua koskeva ohjeistus höllentyi ylipäätään 1990-luvun mittaan. Normien sijasta painoarvoa annettiin suunnittelun vapaudelle ja asuinkuntien moninaisuudelle. Vuonna 1990 astui voimaan Suomen Rakentamismääräyskokoelma korvaten useita suunnitteluohjeita ja -normeja. Asuntohallitus lakkautettiin joulukuussa 1993, ja seuraavan vuoden alusta viraston suunnitteluohjeet poistuivat käytöstä. Käytännön tasolla muutos ei kuitenkaan ollut välitön ja suunnittelu noudatteli edelleen vanhoja käytänteitä vielä seuraavinakin vuosina.²⁴

²¹ Suunnitteluohjeet 1979, 14; Uudisrakentamisen suunnitteluohjeet 1982, 15; Uudisrakentamisen suunnitteluohjeet 1986, 15.

²² Suunnitteluohjeet 1979, 12–13.

²³ Rivi- ja kerrostalojen suunnittelu 1990.

²⁴ Hytönen & Seppänen 2009, 234–235.

INVENTOITUJEN RIVITALOJEN PIIRTEISTÄ

Tässä luvussa keskitymme havainnoimaan inventoitujen rivitalojen piirteitä yleisellä tasolla. Kahteen vuosikymmeneen mahtuu laaja kirjo rakentamista. Vieläpä kun aikakauden arkkitehtuurin ihanteena on ollut moninaisuus, yleistysten tekeminen hankaloituu. Havainnot on tehty inventoitujen rivitalojen suuresta joukosta koko kaupungin tasolla. Aineiston laajuus on vaikuttanut havaintojen karkeuteen. Rivitalovaltaisillakaan alueilla ei selvästi paikallisia, esimerkiksi joillekin kaupunginosille ominaisia piirteitä ole juurikaan havaittu. Osaltaan havaintoja on verrattu aiemmissa inventoinneissa esitettyihin, samojen vuosikymmenten asuinkerrostalojen ja julkisten rakennusten piirteisiin. Luku jakaantuu julkisivuarkkitehtuurin, muodon ja massan sekä ympäristön ja pihasuunnittelun tarkasteluun.

Julkisivuarkkitehtuuri

Inventoitujen rivitalojen yleisin julkisivujen verhoilumateriaali on tiili, ja rakennusten runko on tyypillisesti puuta tai betonielementtiä. Kuten muullekin tämän ajan arkkitehtuurille, rivitaloille on tyypillistä erilaisten julkisivumateriaalien yhdistely. Yhtenä keinona on julkisivujen jakaminen kenttiin paitsi materiaalien myös esimerkiksi eri värein tai puujulkisivuissa verhouslaudoituksen suuntaa varioimalla. Julkisivumateriaaleista suosituin on tiilen ja puun yhdistelmä, jossa rakennuksen tiilistä alaosa on kevennetty lautaverhoiluun yläosin.

Leimallisesti 1980–90-luvun julkisten rakennusten julkisivuihin liitettyä klinkkerilaatan käyttöä ei vantaalaisten rivitalojen verhoilussa juurikaan näy yksittäisiä kohteita lukuun ottamatta. Paljasta betonipintaa käytetään vielä 1980-luvun alun kohteissa, mutta se väistyy syrjään vuosikymmenen myötä. Pastellisävyt saavat jalansijaa julkisivuissa etenkin 1980–90-luvun vaihteessa, mutta edelleen valtaosassa rivitaloista julkisivuvärit pysyy varsin neutraalina. Pastellivärejä on käytetty erityisesti lautaverhoiluissa ja detaljeissa, mutta esimerkiksi ajan asuinkerrostaloista tuttua väribetonia ei ole suosittu rivitaloissa.

Rivitalojen koristeaiheet ovat melko vaatimattomia. Esimerkiksi kokoontumisrakennuksissa tyypillisiä vaakaraitoja on käytetty ainoastaan harvassa rivitalokohteessa. Nämä vähäisetkin raita-aiheet ovat lähinnä julkisivun pintaan kiinnitettynä puurimoja, jotka eivät aina ole irrallista koristusta, vaan niillä saattaa olla perusteltu funktio. Esimerkiksi arkkitehti Asko Kaipainen on suosinut useammassa rivitalokohteessa ratkaisua, jossa tällaiset rimat toimivat rivitalon hätäpoistumistikkaina.

Rivitalojen rikasmuotoisuus näkyy monipuolisuutuneena aukotuksena. 80-luvun myötä aletaan suosia korostuneen eri muotoisia ja kokoisia ikkunoita ja näiden entistä vapaampaa sommittelua. Hyvin yleisiä ovat pienet julkisivuja pilkuttavat neliöikkunat.

4 Uudentuvantie 6, Askisto. Arkkitehtuuritoimisto Pekkala & Seppänen Ky, Matti Seppänen, 1986.

Rivitalokokonaisuus on verhoiltu pystylaudoituksella. Värityksessä on yhdistelty keltaista ja vaaleansinistä.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

5 Valtimotie 7–9, Asola. Arkkitehtitoimisto Talvio Oy, Reino Talvio, 1999.

Valtimotien rivitaloissa matalien ikkunoiden alla on raidoittavia koristerimoja ja julkisivuja on jaettu kenttiin lautaverhouksen suunnan vaihtelulla. Hämpeän värityksensä rakennus on saanut ilmeisesti myöhemmin, sillä pääpiirustuksissa laudoitus on merkitty vaaleanharmaaksi.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

6 Etnankuja 7, Ilola. Arkkitehtitoimisto Kaipanen-Laitinen Oy, Asko Kaipanen, 1998.

Asko Kaipaisen suunnitteleman rivitalon pidemmän sivun ikkunan alaiset puurimat on piirustuksissa merkitty hätäulospääsytikkakiksi. Eri julkisivumateriaalit korostavat murretun harjakaton muotoa.
Kuva: Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

7 Vanha Myllyrinne 6, Havukoski. Leo Tenhunen, 1988.

Rivitaloissa on ajan tapaan monen kokoisia ja muotoisia ikkunoita. Julkisivujen yläosien lautaverhoillut kentät osuvat yhteen ikkunoiden linjojen kanssa.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023



Rakennusten muoto ja massa

Inventoidut rivitalot jakautuvat melko tasaisesti yksi- ja kaksikerroksisiin. Massoittelussa näkyy selvä pyrkimys pienimittakaavaisuuteen. Talot harvemmin jäsentyvät maastoon pitkinä yhtenäisinä riveinä. Kohteissa on tyyppillisesti 3–4 huoneistoa. Huoneistomäärältään suurimmassa inventoidussa rivitalossa on 13 huoneistoa (Ilolantie 4 A).

Useimmiten rivitalot ovat harjakattoisia, mutta myös pulpettikatot ovat yleisiä. Myös murrettuja harjakattoja esiintyy. Yksi suurimmista eroista 1970-luvun rivitalorakentamiseen onkin tasakattojen selvä kaikkoaminen. Myös aiemman vuosikymmenen tasakattoisia rivitaloja muutettiin harjakattoisiksi 1980-luvulla.

Postmodernistiset ihanteet ilmenevät rivitalojen massoittelun monipuolistumisena. Kerroksellisuutta on luotu paitsi talojen korkeusvaihtelun myös erilaisten katosten ja varastorakennusten avulla. Massaa on rikottu porrastamalla rivitaloja rinteisiin ja asettamalla taloyksiköt horisontaalisesti polveilevaan riviin.

Yleisimmin inventoidut rivitalot ovat pohjiltaan suorakaiteen muotoisia. Harvinaisempia ovat ratkaisut, joissa rivitalomassat jollain tavoin taittuvat tai kaartuvat. Edellä mainitusta esimerkkinä mainittakoon Aatos ja Aila Issakaisen Pähkinärinteeseen Terhokuja 2:een suunnittelemaat kolme rivitaloa (1990), joiden perusyksikkönä on kolmionmuotoiset asunnot. Matti Laineen Vaaralaan suunnittelemaat rivitalot (Kirkkokatu 12 ja 14) puolestaan kaartuvat viuhkamaisina.

8

Ilolantie 4, Ilola. Arkkitehtitoimisto Suunnittelutoimi Oy, Asko Kaipainen, 1995.

13 huoneiston rivitalo Ilolantiellä on inventoinnin huoneistomäärältään suurin. Pitkää rakennusmassaa on ositeltu sisään- ja ulosvedoin. Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

9

Terhokuja 2, Pähkinärinne, Hämeenkylä. Aatos ja Aila Issakainen, 1990.

Aksonometrisestä kuvasta erottuu Terhokujan rivitalojen taitteinen massa, joka on saatu aikaan kolmionmuotoisin asuntopohjin. Kuva: Vantaan rakennusvalvonnan arkisto, Lupapiste-palvelu.

10

Kirkkokuja 14, Vaarala. Arkkitehtuuritoimisto Matti Laine Ky, Matti Laine, 1990.

Neljän asunnon rivitalot Kirkkokujalla kiertyvät viehkeästi viuhkamaiseen muotoon. Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

11

Minttutie 23, Simonkylä. Pertti Nuutinen, 1992.

Punatiilinen pittoreski rivitalo Minttutiellä porrastuu rinteeseen. Katon voimakas kulma tehostaa vaikutelmaa. Kuva: Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

8



9



10



11



Ympäristö ja pihasuunnittelu

Pientalorakentamisen yleistymisen myötä piha-suunnittelusta tulee pienipiirteisempää. Rivitaloissa on suora yhteys maantasoon, ja huoneistoilla on lähes poikkeuksetta oma asuntopiha. Rivitalojen pihasuunnittelussa etenkin näkösuojan luominen saa keskeisen roolin, ja tilaa jaetaan yksityiseen ja puolijulkiseen. Pihalla näkyy myös asukkaiden mahdollisuus muokata omaa välitöntä lähiympäristöä mieleisekseen.

Yksittäiset rivitalot sijoittuvat usein tiiviille tonteille, eikä asuntopihojen lisäksi välttämättä ole suurempia yhteisiä piha-alueita. Sen sijaan useamman rivitalon kokonaisuudet sulkevat sisäänsä suojaisan pihapiirin. Yhteiseen pihapiiriin kuuluu tavallisesti hiekkapohjainen leikkipaikka, mahdollisesti oleskelupiha ja rakennelmia kuten pihavarasto ja roskakatos. Pysäköintipaikat on keskitetty tontin reunamille.

Rivitalot on yleensä irrotettu selvästi erilleen katulinjasta, ja asuntojen sisäänkäynnit ovat harvemmin suoraan katualueelta. Usein rakennusten julkisivut jäävätkin kaupunkikuvallisesti vaatimatomiksi näkösuojaa tarjoavien istutusten ja aitojen vuoksi. Etenkin yksittäisten rivitalojen kohdalla rakennuksesta näkyy kadulle usein vain mykkä päätysivu. Toisaalta esimerkiksi Rekolanmäen alueella on tavoiteltu yhtenäistä katunäkymää katuja reunustavilla rivitaloilla.

1980-luvun myötä rivitaloja ryhmitellään tontille yhä orgaanisemmin ja maastonmuotoja mukaillen. Vaikka rakennusten sommittelussa ympäristöön irtaudutaan vähitellen säntillisestä koordinaatistosta, tiukankaan geometriset rivitaloalueet eivät ole tavattomia. Moninaisuuden ihanne näkyy myös pihasuunnittelussa ja rakennusten asemoinnissa, eikä yhtä yleispätevää ratkaisua ole.

12

Vaunukuja 4–6, Hakunila.
Arkkitehtuuritoimisto Järvinen-Valjakka, 1986.

Koko rakentamiskaupan lomaaminen ei ole välttämätöntä. Vaunukujan rivitalokokonaisuuden pihalle on jätetty suuri kivenlohkare.
Kuva: Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

13

Asolassa Rekolanmäen alueella rivi- ja kerrostalot reunustavat kaartuvia katuja. Rivitalot ovat poikkeuksellisen vahvasti läsnä katunäkymässä.
Viistoilmakuva vuodelta 2022.
Kuva: Terratec Oy/ Vantaan kaupunki.

14

Iltatie 17, Vantaanlaakso.
Rakennusvalmiste Oy, 1986.

Asuntopihojen yksityisyys on koettu tärkeäksi ja siksi useat rivitalot jäävät korkeiden lauta-aitojen taakse piiloon.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.



KURKISTUKSIA AJAN RIVITALOIHIIN

Rakennettua ympäristöä on totutusti jäsennetty erilaisten tyylien ja suuntausten avulla. Harva rakennus kuitenkaan istuu tiukasti määriteltyn luokituksiin, eikä toisaalta rakennusten kulttuurihistoriallinen arvo ole pelkästään niistä riippuvainen. Tyylihistoriallisen tarkastelun mielekkyyttä onkin kyseenalaistettu etenkin 1900-luvun arkkitehtuurin osalta.²⁵

Tiukasta tyyliin ja suuntauksiin pohjaavasta luokittelusta poiketen tässä luvussa esitelläänkin kahden vuosikymmenen rakentamista väljemmin kuuden eri ilmiön kautta. Esitystapa ei suinkaan ole absoluuttinen ja kaiken kattava, mutta avaa näkymiä vantaalaisiin 1980- ja 1990-lukujen rivitaloihin osana laajempia yhteiskunnallisia ilmiöitä, rakentamisen realiteetteja sekä vaikeammin hahmottuvia ihanteita ja asenteita.

²⁵ Ks. esim. Nikula 2011, 195–197.



ORASTAVA POSTMODERNI

Uusi vuosikymmen ei arkkitehtuurin saralla merkinnyt äkkinäistä murrosta edeltäneeseen. Rakentaminen oli muuttunut vähitellen moni-ilmeisemmäksi jo 1970-luvun puolivälistä, mutta toisaalta monissa 1980-luvun alussa valmistuneissa rivitaloissa vaikuttivat edelleen hiipuvat rationalistiset ihanteet ja niukkuuden estetiikka. Osaltaan tähän vaikutti suunnittelun ja toteutuksen aikaviive: Moni rakennus oli itse asiassa piirretty jo edellisellä vuosikymmenellä.

Useissa 1980-luvun ensimmäisinä vuosina valmistuneissa vantaalaisissa rivitaloissa tämä näkyi esimerkiksi julkisivuissa pesubetonin ja voimakkaiden värien sekä tiilen ja tumman puun yhdistelminä. Harjakatot olivat alkaneet vakiintua pientaloissa, mutta tasakattoja käytettiin edelleen.

Pian 1980-luvun myötä postmodernistiset ihanteet alkoivat orastaa. Rivitalojen ilmeeseen tuli uudenlaista keveyttä, monotonisuus kaikkosi yhtä lailla kuin betonin käyttö julkisivumateriaalina.

15 Koivukyläntie 4, Simonkylä.
Ark-Ti Consult Oy, Eero Nuorti, 1985.

Koivukyläntielle valmistui kolme pesubetonipintaista rivitaloa verrattain myöhään, rakennusrekisterin mukaan vuonna 1985.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

16 Sahratie 9, Hämeenkylä.
Arkkitehtitoimisto Vahtera & Heino, Aarne Heino, 1980.

Jyrkät harjakatot tulivat tutuiksi jo 1970-luvulla. Sahratien taloyksiköt on kytketty toisiinsa varasto-osin.
Kuva: Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

17 Vihantatie 3, Jokiniemi.
Suunnittelurengas, 1981.

Pesubetoniset rivitalot on suunniteltu Suunnittelurengas Oy:n arkkitehtiosastolla, joka 1980-luvulla oli maan suurimpia arkkitehtitoimistoja.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

18 Knaapinkuja 8, Seutula. 1981.

Katriinan sairaalan alueen kolme tasakattoista rivitaloa on rakennettu sairaalan henkilökunnan asuntoloiksi. Tasakattoisten pientalojen suunnittelusta luovuttiin pian 1980-luvun mittaan.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.



ARJEN ARKKITEHTUURI

Valtaosa tarkastelluista rivitaloista on tyyppillisesti arkkitehtuuriltaan sangen maltillisia. Ulkoarkkitehtuurissa ei ole pyritty niinkään yksilöllisyyteen vaan ennemmin yleispätevään. Useamman asutokunnan jakamissa rivitaloissa ei välttämättä ole ollut samanlaista mahdollisuutta omaperäiseen arkkitehtuuriin kuin omakotitaloissa. Toisaalta rivitaloasukkaan suhde asuinrakennuksensa ulkoasuun on usein läheisempi kuin kerrostalossa, jossa suunnittelijalla saattaa olla vapaammat kädet toteuttaa näkemystään.

Taloudelliset ja tuotannolliset seikat, etenkin elementtiteollisuus, sanelivat osaltaan reunaehdot rivitalojen toteutukselle. Ulkoarkkitehtuurissa korostuu käytännöllisyys näyttävyiden sijasta, ja rakennukset jäivät usein kaupunkikuvallisesti melko vaatimattomaan rooliin. Vaikka ajan arkkitehtuurikeskustelussa korostettiin ajatusta paikan hengestä, genius locista, vantaalaiset rivitalot eivät erityisesti ilmennä paikan ehdoilla suunnittelua.

19

Aitanavain 7, Varisto.
Pentti Toivanen, 1980. W
Kuva: Teemu Parviainen,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

20

Merkkipuuntie 14, Kuninkaanmäki.
Pekka Riikonen, 1990.

Punatiili ja valkoinen lautaverhous on hyvin tyyppillinen yhdistelmä aikakauden rakentamisessa. Materiaalivaihdoilla luotiin syvyyttä massoitteeltaan yksinkertaisiin rakennuksiin.
Kuva: Johannes Vihervirta,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

21

Sahratie 1, Hämeenkylä.
Puolimatka-yhtymä Oy suunnittelutoimisto, 1980.

Asuntokohtaiset varastot rajaavat etupihoja yksityisemmiksi ja dominoivat rakennuksen julkisivua.
Kuva: Teemu Parviainen,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

22

Kerkkäkuja 1, Ylästö.
Arkkitehtuuritoimisto Rantanen & Janhunen Oy, 1996.
Kuva: Johannes Vihervirta,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.



NOUSUKAUDEN ESTETIIKKAA

1980-luku muistetaan taloudellisen kasvun ja kulutusjuhlan vuosikymmenenä. Piirteitä nousukaudesta on nähtävissä myös ajan rivitaloarkkitehtuurissa. Vaikka omakotitalo lienee ilmeisin valinta hulppealle asumiselle ja yksilöllisille ratkaisuille, ajan estetiikka hiipi myös rivitalorakentamiseen. Tästä esimerkkinä ovat rakennusarkkitehti Jarmo Fäldtin Vaaralaan suunnittelemat järkälemäiset rivitalot, jotka terasseineen ja tummine lasipintoi-neen kohoavat näyttävinä Kaunisharjun rinteessä.

Elintason nousun myötä ulkomaille tehtyjen lomamatkojen määrä kasvoi 1980-luvulla. Suosittuja lomakohteita olivat Kreikka ja Espanja. Myös rivitaloarkkitehtuurissa voidaan tulkita olevan viitteitä kaipuusta jonnekin etelään. Etenkin valkoinen tiili ja kaariaukot johdattavat ajatukset kauas kylmästä pohjolasta.

23

Harjunreuna 34, Vaarala.
JF-Arkkitehtuuri Oy, Jarmo Fäldt, 1988.

Rakennusarkkitehti Jarmo Fäldtin suunnittelemiin rivitaloasuntoihin kuuluu terassit kahdessa kerroksessa.
Kuva: Johannes Vihervirta,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

24

Kaunisharju 17, Vaarala.
JF-Arkkitehtuuri Oy, Jarmo Fäldt, 1990.
Kuva: Johannes Vihervirta,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

25

Kankurintie 27, Itä-Hakkila. Juhani Palmqvist, 1991.
Väliamerellistä vaikutelmaa luovat valkoinen lohkotiili, holvikaaret ja punatiilikatteet. Toisinaan on puhuttu jopa espanjalaistyylistä.
Kuva: Teemu Parviainen,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

26

Kuminatie 16, Viertola. Arkkitehtuuritoimisto Kokko & Toivakka Oy, 1989.
Rivitalon päädyssä kohoaa komea torni. Rakennus erottuu ryhdikkyydellään Viertolan kaupunkikuvasta.
Kuva: Teemu Parviainen,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.



HISTORISMI

Vantaan 1980-luvun rivitaloissa näkyy postmodernille ajalle tyyppillistä, aiempien aikakausien arkkitehtuuriaiheiden uudelleenkäyttöä ja erilaisiin rakennusperinteisiin viittavia tyylipiirteitä. Tätä menneisyydestä ammentavien aiheiden hyödyntämistä voi kutsua historismiksi.

Arkkitehtuurin historistisena kuriositeettina voi mainita ainakin alppimajamukaelmat Vaaralassa. Niitä voisi nimittää jopa pastisseiksi ulkoisten tyylipiirteidensä perusteella. Alueella on kahden rivitalon lisäksi lähekkäin myös samantyylinen paritalo sekä viisi omakotitaloa, joista kaksi on tosin valmistunut jo vuonna 1979. Sveitsiläistyyllisen talotuotannon taustalla on mahdollisesti aikakauden kasvaneen ulkomaanmatkailun myötä Alpeilta uudelleen löydetty inspiraatio. Toisaalta sveitsiläistyyli vaikutti Suomessa jo 1800-luvun lopulla erityisesti huvila-arkkitehtuurissa ja sekoittui osittain kansallisromanttiseen hirsirakentamiseen. Vaaralan rivitaloista löytyy myös toisenlainen vuosisadan vaihteen arkkitehtuurin uudelleentulkinta, jugendia muistuttava talo erkereineen ja pieniruutuisine ikkunoineen (Vaaralankulma 4b).

27

Vaaralankulma 4, Vaarala. Raimo Rahkola, 1990.

Rivitalo henkii jugendia. Kapeat erkkerit, kattolyhdyt kaari-ikkunoineen ja ikkunoiden pieniä ruutuja jäljittelevät koristeristikot palautuvat vuosisadan alun rakennustaiteeseen.

Kuva: Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

28

Rajatie 14, Vaarala. Alppirakennus Oy, 1980.

Alppirakennus Oy markkinoi rivitalojaan sveitsiläistyyllisinä hirsitaloina. Yhtiön tuotannosta valtaosa suuntasi ulkomaille, lähinnä Keski-Eurooppaan mutta myös Lähi-itään.

Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

29

Näsiätie 2–4, Viertola. Specialhus i Dalarna Ab, 1987.

Näsiätien klassisoivien rivitalojen malli on ruotsalaista alkuperää.

Kuva: Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

30

Ristikkoikkunat ja erkkerit tekevät näyttävän paluun suunnittelun keinovalikoimaan 1980-luvulla.

Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.



27



28



29



30

PUUTALOROMANTIikkaa

Erikoisuuksien lisäksi toisenlainen historiasta ammentava piirre on rivitaloissa laajemmin esiintyvä perinteisen suomalaisen puutalon estetiikka. Tämän tyylin pitkä jatkumo ei tavallaan koskaan edes katkennut maamme asuinrakentamisessa, vaan jatkui funktionalismista huolimatta jälleenrakennusajan tyyppitaloissa ja 1960- ja 70-luvun pientaloissa. 1980–90-luvut toivat tullessaan ajanmukaista variointia esimerkiksi aukotukseen, mutta peruspiirteet säilyivät ennallaan tai niitä jopa korostettiin ajan postmodernistisessä hengessä.

Näiden ”puutalotyylisten” rivitalojen julkisivuverhouksena on yleensä keltainen tai punainen laudoitus, ja useimmiten vielä perinteinen pystyrimalautoitus. Nurkkalaudat sekä ikkunoiden karmit ja puitteet ovat usein valkoisia. Puitejaot imitoivat vanhoja pieniruutuisempia ikkunoita, mutta ne on toteutettu yleensä vain näennäisesti ikkunaruutua jakavin valepuittein. Katemateriaalina on usein saumattu pelti. Perinnerakentamisesta poiketen talojen rakennustekniikka on ollut ajanmukaista ja materiaalit teollisesti valmistettuja.

Puuverhoilun suosiota 1980-luvun rivitaloissa voisi osaltaan selittää kylästyminen 1970-luvulla rakennettujen betonielementtikerrostalojen myötä syntyneeseen asuinympäristöön, joka sai osakseen paljon aikalaiskritiikkiä. Rivitaloasuminen toteutti suomalaisen pientaloasumisen ihannetta, ja talojen ulkoasu ilmensi aikakauden kotiseuturomantiikkaa, olihan useimpien vantaalaisten ”aito kotiseutu” yhä maaseudulla ja pienissä taajamissa. Toisaalta myös Vantaa oli vielä 1980-luvulla suurelta osin hyvin maalaismaista aluetta, joten maalais- ja perinnetyylinen täydennysrakentaminen oli alueelle sopivaa, verrattuna esimerkiksi urbaanimpaan Helsinkiin.

31

Kontiotie 25, Leppäkorpi. Asuntokonsultit Oy, 1990.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

32

Pyykuja 1, Korso. Timo Tuhkanen, 1989.

Puutalomaiset rivitalot voi tulkita regionalistiseksi viittaukseksi tietyn alueen historiaan sekä keinoksi sovittaa uudisrakennus olemassa olevaan rakennuskantaan. Esimerkiksi Pyykujan asumispalveluysikön rivitalot sopeutuvat ympäröivään korsolaiseen pientalomaismajaan.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

33

Kirkkotie 41, Helsingin pitäjän kirkonkylä. Markku Vihavainen, 1991.

Punainen rivitalo sulautuu Helsingin pitäjän kirkonkylän historialliseen rakennusperintöön.
Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

34

Kolohongankuja 1, Kuninkaanmäki. ARK-suunnittelu I. Eronen, 1981.
Kuva: Teemu Parviainen, VKM. Vantaan kaupunginmuseo, 2023



31



32



33



34

POSTMODERNISMIN EETOS

Modernin arkkitehtuurin kriisiä on kuvattu merkitysten kriisiksi. Moderni rakennettu ympäristö koettiin merkityksiltään köyhäksi, ja tilalle kaivattiin rikkaampaa, moniulotteisempaa arkkitehtuuria. Rivitaloarkkitehtuurissa postmodernismi ei juurikaan ilmene esteettisenä riehakkuutena, vaan ennemmin tendenssinä pienimittakaavaiseen, monimuotoiseen ja -merkitykselliseen, jopa kotoisaan ympäristöön. Toisaalta koko pientalorakentamisen suosion kasvu ja selänkäyntö rationalismin sävyttämälle arkkitehtuurille, voidaan katsoa olevan osa postmodernia murrosta.

Yhtenä piirteenä pientaloarkkitehtuurissa alettiin korostaa talon tunnuksellisia ominaisuuksia, kuten harjakattoa, ristikkoikkunoita ja savupiippuja. Usein postmodernistisiksi mielletyt muoto- ja väri-ilottelut olivat kuitenkin vähäisiä vantaalaisessa rivitalorakentamisessa. Esimerkiksi Helsingin Pikku Huopalahden kaltaisia yhtenäisiä kaupungin väriläisiä ei syntynyt, vaan rakentaminen tuli usein sopeuttaa vanhemman rakennuskannan joukkoon. Vantaalla leikkitelevä rivitaloarkkitehtuuri alkaa ilmetä 80–90-luvun taitteessa, mutta saa silloinkin hyvin maltillisia piirteitä. Tällaista maltillista leikkisyyttä edustaa esimerkiksi arkkitehti Marja Pekkalan suunnittelema Kunnaantie 20:n rivitaloalue.

35

Niittäjantie 13, Varisto. Suunnittelurengas Oy, 1989.
Kuva: Teemu Parviainen,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

36

Kunnaantie 20, Hakkila. Arkkitehtitoimisto
Pekkala-Seppänen-Mikkilä, Marja Pekkala, 1992.

Kunnaantien rivitaloissa on runsaasti aikakauden arkkitehtonisia aiheita, kuten halkaistu pääty, julkisivua kohtisuoraan ripustetut tikkaat ja puiset koristerimat.
Kuva: Johannes Vihervirta,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

37

Nissaksentie 5, Hakunila.
Arkkitehtitoimisto E&K&M Paronen Oy,
Erkki Paronen, 1999.

Rivitalon kattoa halkaiseva osa muistuttaa savupiippua.
Kuva: Teemu Parviainen,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

38

Lautamiehentie 10, Pakkala.
Aatos ja Aila Issakainen 1996.
Kuva: Teemu Parviainen,
Vantaan kaupunginmuseo, 2023.



RAKENNUSPERINTÖKOHTEET

Tässä luvussa keskitymme esittelemään niitä rakennuksia, jotka inventoinnissa käytetyn vertailvan tutkimuksen pohjalta on arvollettu Vantaan merkittäviksi rakennusperintökohteiksi. Inventoinnin arvotusprosessia on kuvattu tarkemmin edellä hankekuvauksen yhteydessä. Lopulta kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi rakennusperintökohteiksi valikoitui aineistoa vertaillessa neljä useamman rakennuksen aluekokonaisuutta ja kaksi yksittäistä rivitaloa, eli yhteensä 24 rakennusta. Nämä kohteet on todettu paikallisesti arvokkaiksi. Kohteet painottuvat Itä-Vantaalle. Rakennukset on arvollettu rakennusperintölaissa mainituilla perusteilla eli rakennuksen harvinaisuus, tyyppillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus ja historiallinen kerroksisuus huomioiden.²⁶

1980–90-luvun rakennusten erityispiirteet ovat osaltaan vaatineet arvotustyöltä soveltamista. Esimerkiksi kohteiden alkuperäisyyttä arvioitaessa on jouduttu pohtimaan, minkälaisista alkuperäisyysarvoa teollisesti tuotetut rakennusosat kantavat. Historiallista kerroksisuutta ei näin nuoreen rakennuskantaan ole vielä kertynyt lukuun ottamatta muutostöitä, jotka ovat ennemmin teknisiä korjauksia kuin rakennustaiteellisia ratkaisuja.

Perusteet merkittävyyden arviointiin:

Harvinaisuus: Ominaisuus, joka kohteella on silloin, kun vastaavia kohteita on rakennettu, valmistettu tai säilynyt vähän tai niitä tunnetaan vain harvoja.²⁷

Tyyppillisuus: Ominaisuus, joka kohteella on silloin, kun se ilmentää ympäristönsä, rakennus- tai syntyajankohtansa tai rakennus- tai kohdetyyppinsä tunnusomaisia piirteitä.²⁸

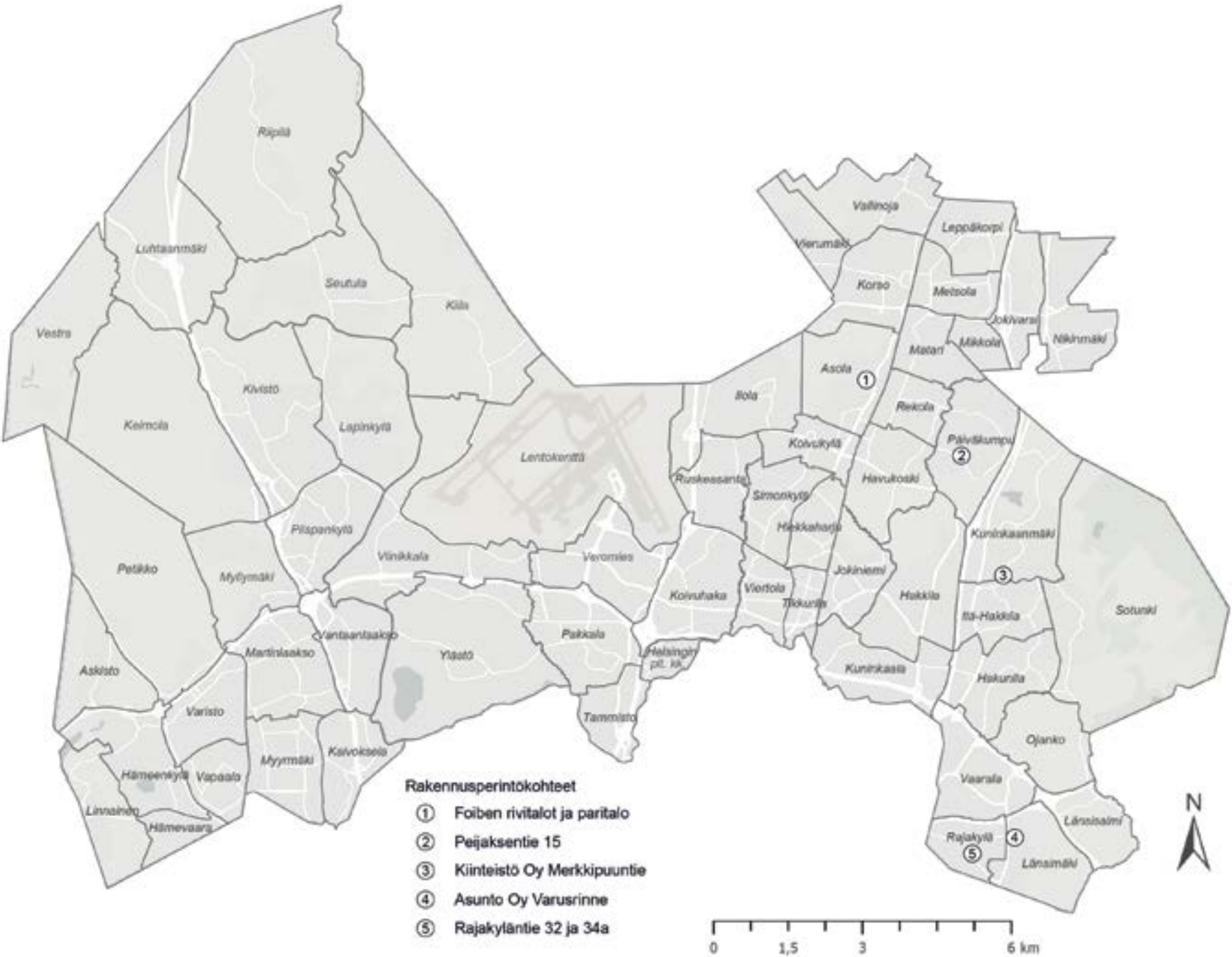
Edustavuus: Ominaisuus, joka kohteella on silloin, kun se erottuu vastaavista kohteista malliesimerkinä. Edustava kohde voi olla esimerkki muun muassa tietystä tyyliuunnasta, rakennustyylistä, ajanjaksosta, tietyn alueen rakennusperinnöstä tai jonkin arkkitehdin tuotannosta.²⁹

Alkuperäisyys: Ominaisuus, joka kohteella on silloin, kun se on säilynyt materiaaleiltaan, arkkitehtuuriltaan, tyyliiltään, rakennustavaltaan tai käyttötarkoitukseltaan rakennus- tai syntyajankohtansa mukaisena.³⁰

Historiallinen todistusvoimaisuus: Ominaisuus, joka kohteella on silloin, kun sitä voidaan pitää jonkin historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena tai siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä.³¹

Historiallinen kerroksisuus: Ominaisuus, joka kohteella on silloin, kun se ilmentää esimerkiksi käyttöä, rakentamista, korjaamista tai hoitoa eri ajankohtina. Historiallinen kerroksellisuus voi olla nähtävissä esimerkiksi kohteen rakenteissa, materiaaleissa, tyylipiirteissä, rakennetun alueen osissa tai rakennuskannassa.³²

26 Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) 8 §
27 Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c19>.
28 Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c20>.
29 Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c21>.
30 Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c22>.
31 Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c23>.
32 Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c23>.



Kartta 2. Rakennusperintökohteet Vantaan kartalla. Teemu Parviainen, 2023

KIINTEISTÖ OY MERKKIPUUNTIE

Merkkipuuntie 2, Kuninkaanmäki. Oy Kaupunkisuunnittelu Ab, Pentti Riihelä, 1982.

Merkkipuuntien kokonaisuuteen kuuluu kolme rakennusta, jotka ovat vuoden 1994 rakennusluokituksen mukaan ketjutaloja ja vuoden 2018 luokituksen mukaan pienkerrostaloja.³³ Huoneistoja rakennuksissa on kahdessa kerroksessa, ja taloyksiköt on ketjutettu toisiinsa toisen kerroksen sisäänkäynnein ja paikoin varastoin. Pienkerrostalot on suunnitellut Oy Kaupunkisuunnittelu Ab, pääsuunnittelijana arkkitehti Pentti Riihelä, ja ne ovat rakennusrekisterin mukaan valmistuneet vuonna 1982.

Rakennukset asettuvat maastoon kaarevina ketjuina, jotka sulkevat sisäänsä kallioisen pihan. Tontin reunojen runsas puusto rajaa osaltaan piha-piiriä. Kallioista tonttia on hyödynnetty erityisesti itäisen pienkerrostalon porrasteisessa sijoittelussa ja keskimmäisen pienkerrostalon toisen kerroksen sisäänkäynneissä. Pienkerrostalojen ja viereisten rivitaloalueiden pysäköinti on keskitetty laajalle kentälle naapurikortteliin.

Yksinkertaisista toisteisista taloyksiköistä huolimatta kaartuvat julkisivut ja maastonmuodot luovat vaihtelevia näkymiä. Talojen väliset kyt-kennät sisäänkäyntiportaineen murtavat pitkiä

rakennusmassoja. Pihapiiri on suojaisa ja miellyttävä. Rakennukset ottavat poikkeuksellisen hienolla tavalla huomioon ympäristön, mikä näkyy niin rakennusten sijoittelussa maastoon kuin pienkerrostalojen karussa estetiikassa, joka on sopu-soinnussa kallioisen rakennuspaikkansa kanssa. Talojen rakentamisaikavaiheessa onnistuttu säilyttämään kallioisen maaston lisäksi metsän puustoa.

Rakennusten arkkitehtuurissa on kaikuja edellisiltä vuosikymmeniltä. Talojen julkisivumateriaali on paljasta betonia, ja elementtisaumat on jätetty rehellisesti näkyviin. Alun perin julkisivujen piti olla tiiliverhoillut mutta tästä luovuttiin kustannussyistä.³⁴ Parvekkeissa, varastoissa ja sisäänkäyntikatoksissa on käytetty okranväristä laudoitusta. Rakennusten murrettu väritys, harmaa betoni, vihreät pellit ja tummanruskeat ikkunakarmit, sopeutuu osaltaan luonnon ympäristöön. Rakennuksissa on loivat harjakatot.

Pienkerrostalojen julkisivuarkkitehtuurissa on paljon samaa kuin Riihelän suunnittelemissa Uusi-niityntiellä sijaitsevilla kerrostaloissa (1986). Pentti Riihelä on tullut tunnetuksi etenkin panoksestaan yhdyskuntasuunnittelun saralla. Vantaalla hän on laatinut Tikkurilan yleissuunnitelmaa sekä asemakaavoja (1965–70) ja ollut mukana Koivukylän kaavarungon perusselvitysvaiheessa (1967–68).

33 Pienkerrostalokohde kuuluu rivitaloinventointiin, koska inventointijoukko on valikoitunut vanhan rakennusluokituksen mukaan.

34 Helsingin Sanomat 18.7.1983, 9.

Arvolausekkeet

Harvinaisuus: Kolme pienkerrostaloa muodostaa poikkeavan eheän kokonaisuuden, jossa ympäristö on huomioitu erityisellä tavalla.

Edustavuus: Kohde on edustava esimerkki aikansa betonielementtira-kentamisesta. Sekä rakennusten pääsuunnittelija että arkkitehtitoimisto on kansallisesti tunnettu.

Alkuperäisyys: Kohteeseen ei ole tehty huomattavia muutoksia ja myös tontin erityinen ympäristö on hyvin säilynyt.

Historiallinen todistusvoimaisuus: Pienkerrostaloilla on historiallista todistusvoimaisuutta 80-luvun alun rakennuksina, jossa yhdistyy rationalistishenkinen betonielementtira-kentäminen ja pyrkimys aiempaa monimuotoisempaan ympäristöön. Rakennukset ilmentävä arkkitehtuurin paradigman vähittäistä muutosta, siirtymää rakentamisen tehokkuudesta kohti virikkeellisempää ympäristöä.



39



41



40



42

39 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

41 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

40 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

42 Aksonometrinen kuvite, Pentti Riihelä 1981. Kuva: Vantaan rakennusvalvonnan arkisto, Lupapiste-palvelu.

ASUNTO OY VARUSRINNE

Vartiokuja 3, 4 ja 6, Länsimäki. Arkkitehtitoimisto Pekkala & Seppänen, Matti Seppänen ja Matti Happonen, 1985–87.

Asunto-Oy Varusrinteen kokonaisuus käsittää yhdeksän rivitaloa ja yhden paritalon³⁵, kaikkiaan 40 asuntoa. Kokonaisuus on rakennettu entiselle sorakuoppa-alueelle. Talot sijoittuvat kolmelle eri tontille ja rajaavat tonttien keskelle jääviä pieniä pihoja. Pysäköintipaikat jäävät tonttien reunustoille.

Rakennusten pienimittakaavainen ja hieman rikottu massoittelu on saatu aikaan yksinkertaisin keinoin. Rivitalot muodostuvat pitkänomaisista loivan harjakattoisista yksikerroksista massoista ja niitä lävistävistä kaksikerroksisista pulpettikattoisista osista. Suunnittelijoiden pyrkimyksenä on ollut luoda vaihtelevaa ympäristöä tiukoissa tuotantotekniikan ja kustannusten sanelemissa raameissa.³⁶

Rakennusten ulkoarkkitehtuurissa on vahva modernistinen ote. Rivitalojen yksityiskohdat ovat varsin maltillisia ja harkittuja. Lyhyet räystäät korostavat rakennusten selkeää muotoa. Näkyväksi koristeaiheeksi muodostuvat sisäänkäyntisivuja halkaisevat, julkisivuja kohtisuoraan ripustetut tikkaat.

Ajalleen tyyppillisesti julkisivuissa on yhdistelty eri materiaaleja: julkisivujen alaosissa on sisäänkäyntien yhteydessä laajat keltatiililaattakentät, mutta

muuten sivut ovat valkoista betonipintaa. Sinistä tehosteväriä on käytetty tikkaissa, ulko-ovissa, osassa ikkunoita sekä niiden oheisissa kentissä ja puuritiloissa. Sisäänkäyntikatokset, pergola ja piharakennukset ovat valkoiseksi maalattua puuta. Katot ovat konesaumattua peltiä. Pergoloita on sittemmin peitetty paikoin valokattein. Ikkunat ovat ilmeisesti olleet alun perin puiset ja sittemmin vaihdettu alumiinisiin. Alkuperäisissä pääpiirustuksissa ikkunoiden oheiset siniset kentät ovat vaneria, mutta kohdekäynnillä niiden on todettu olevan peltiä. Alkuperäisestä toteutuksesta ja mahdollisesta muutostyöstä ei ole tietoa.

Asunnoista suurin osa on kaksikerroksisia. Nämä asunnot ovat tyyppillisesti kolmioita, joissa makuuhuoneet sekä wc-suihkutila on sijoitettu toiseen kerrokseen ja sauna puolestaan ensimmäiseen kerrokseen. Aravalainoitettujen rivitaloyhtiön rakentamista on ohjanneet osaltaan aravaohjeet. Rakennuskunta Haka on toteuttanut rivitalokokonaisuuden perustajaurakointina Postipankin asuntosäästäjille.³⁷ Kokonaisuus liittyy Hakan Länsimäen pohjoisosan aluerakentamiskohteeseen, jonka lisäsopimuksen Haka ja Vantaan kaupunki allekirjoittivat vuonna 1979.³⁸

Suunnittelusta ovat vastanneet Matti Seppänen ja Matti Happonen. Arkkitehtitoimisto Pekkala & Seppänen on suunnitellut useita aravakohteita, ja Matti Seppänen onkin todennut Arkkitehti-lehden haastattelussa: ”Luultavasti arava sopii luonteelleni ja työtavoilleni: selkeät perusratkaisut ovat kaiken a ja o”³⁹. Arkkitehtitoimisto Pekkala & Seppänen on suunnitellut samanhenkistä arkkitehtonista ideaa jatkavan VVO:n rivitaloalueen Askistoon (Uudentuvantie 4).

35 Paritalo on poikkeuksellisesti arvotettu rakennusperintökohdeeksi jo tässä inventoinnissa, koska se on olennainen osa rivitalokokonaisuutta. Muut Vantaan paritalot inventoidaan hankkeen 3c-osassa.

36 Arkkitehti 3/1988.

37 Arkkitehti 3/1988; Helsingin Sanomat 24.4.1984, 39.

38 Aluerakentamiskohteet 31.12.1986, 56–59.

39 Arkkitehti 3/1988, 52–53.

Arvolausekkeet

Harvinaisuus: Rakennukset ovat massoitteluineen ja huoliteltuneen julkisivuineen harvinaisia aikansa kohteita Vantaan alueella.

Tyypillisyyys: Rakennukset ovat historiallisesti tyyppillisiä alueelleen: Länsimäen pohjoisosassa on pääosin 1980- ja 90-lukujen pientalorakentamista. Kohteiden läheisyydessä on myös 80-luvulla valmistuneet Länsimäen koulu ja Vartiokujan päiväkot.

Edustavuus: Kokonaisuus on edustava esimerkki aikansa modernistista linjaa jatkavasta rakentamisesta niin julkisivuarkkitehtuurin kuin monimuotoisuutta tavoittelevan massoittelun osalta. Kohdetta on esitelty Arkkitehti-lehdessä vuonna 1988.

Alkuperäisyys: Rakennuksiin on tehty vähäisiä muutoksia mutta talojen yleishahmo on pysynyt hyvin alkuperäistä vastaavana.

Historiallinen todistusvoimaisuus: Rakennuskokonaisuudella on historiallista todistusvoimaisuutta aikansa aravalainoitteisena kohteena, jossa yksinkertaisin ja taloudellisin keinoin on luotu monipuolista arkkitehtuuria.



43 Vartiokuja 4 C.
Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2022.

45 Vartiokuja 3 J.
Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

44 Vartiokuja 4 C.
Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

46 Vartiokuja 3 J.
Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

PEIJAKSENTIE 15

Peijaksentie 15 C–H, Päiväkumpu. Arkkitehtuuritoimisto Pentti Riihelä Ky, Pentti Riihelä, 1993.

VAV:n (Vuokra-asunnot Vantaan) asuinaluekoteeseen kuuluu seitsemän rivitalon lisäksi kaksi pienkerrostaloa. Nämä Päiväkummussa sijaitsevat rakennukset on suunnitellut arkkitehti Pentti Riihelä, ja ne ovat rakennusrekisterin mukaan valmistuneet vuonna 1993. Pienkerrostalot (A- ja I-talot) ja ainoa kokonaan yksikerroksinen rivitalo (B-talo) sijaitsevat tontin lyhyillä sivuilla. Näiden väliin jää kuusi rivitaloa, joiden yksikerroksisten keskiosien molemmissa päädyissä rakennukset kohoavat kaksikerroksisina noppina. Rivitalojen päätyjen ja keskiosien harjakatot suuntautuvat toisiinsa nähden poikittain. Lyhyitä räystäitä on pidennetty hieman vesikaton muutoksessa vuonna 2020.

Aluekohteena Peijaksentie 15 poikkeaa aikansa tyypillisestä rivitaloalueesta, jossa talot jäsentyvät pihapiirin ympärille. Peijaksentie 15:n rivitalot sijoittuvat tontille kiilamaisesti rivistöön: ne on sommiteltu viistotulle tontille siten, että talorivit pitenevät koilliseen yksikerroksista keskiosaa venyttämällä. Lyhimmässä rivitalossa on kolme ja pisimmässä kuusi huoneistoa. Vierekkäisten rivitalojen väliin jää suojaisa pensain rajattu takapihavyöhyke ja vastaavasti talojen sisäänkäynnit asettuvat vastakkain. Pysäköinti on keskitetty lounaislaitaan Peijaksentien puolelle. Pysäköintipaikkaa ympäröi molemmin puolin aumakattoinen varastorakennus ja leikkipaikka.

Kohteen pihasuunnitelman on laatinut arkkitehti Riihelä ja siinä on huomionarvoisesti panostettu pihapiirin viihtyisyyteen. Asutopihat on rajattu vain pienieleisesti. Pihojen välillä ei ole näkymäesteitä, mutta yksityinen tila erottuu muusta pihapiiristä. Avoimet sisäänkäyntipihat on sommiteltu aksiaalisesti. Rivitalojen sivuja reunustavat pensarivit ja asuntoihin johtavien kivituhkapolkujen väliin rajautuu nurmikkokaistale puineen ja pensaineen. Sisäänkäyntipihoilta puuttuvat pihapiirustukseen merkityt hiekkalaatikat ja katokset.

Rakennusten hillitty väri- ja materiaalipaletti sekä yksityiskohtien niukkuus korostavat alueen massoiteluun liittyvää ideaa ja tuovat mieleen englantilaiset rivitalot. Julkisivut ovat vaaleanharmaata tiiltä, mikä poikkeaa ajan tyypillisistä rivitaloissa käytetyistä julkisivumateriaaleista. Tiiliverhous on melko yhtenäistä: vain osan ikkunoiden alapuolella on valkoiseksi maalattua pystylaudoitusta. Julkisivuissa on yhdistelty erimuotoisia ja -kokoisia ikkunoita. Leikkisyyttä aukotukseen tuovat etenkin isot neliönmuotoiset ristikkoikkunat. Ikkunat on ilmeisesti työmaavaiheessa päätetty toteuttaa alumiinisina: Vuodelle 1991 päivätyissä julkisivuissa ikkunat ovat puiset mutta vuoden 1993 muutospirustuksissa alumiiniset. Ikkunoiden nykyinen puitejako vastaa alkuperäisten suunnitelmien mukaista puitejakoa.

Inventoinnissa rakennusperintökohteiksi on arvoitettu kuusi keskimmäistä rivitaloa. Rivitaloista pohjoisin jätettiin luokituksen ulkopuolelle, koska sen katsottiin poikkeavan vaatimattomalla massoitelulla muista rivitaloista. Lisäksi kyseinen rivitalo liittyi asemointinsa puolesta ennemminkin arvotettuihin pienkerrostaloihin.

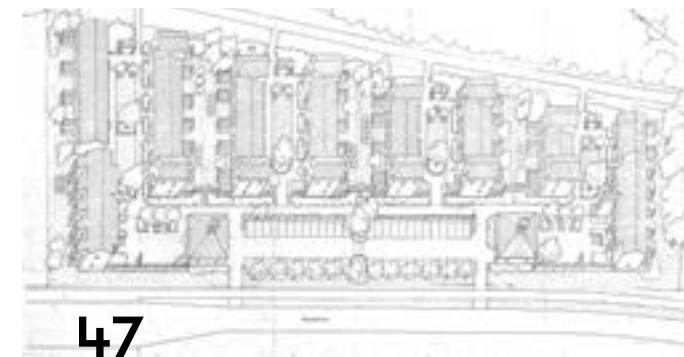
Arvolausekkeet

Harvinaisuus: Rivitalojen omalaatuinen asemointi ja massoitelu tekevät kohteesta ainutlaatuisen Vantaan alueella. Arkkitehtuuri yhdessä pihasuunnittelun kanssa muodostaa erityisen hienon kokonaisuuden.

Edustavuus: Rakennusten arkkitehtuurissa on näkyvissä aikakauden monimuotoisuuden ihanteet, esimerkiksi massaa on jaettu erikorkuisiin osiin, ja julkisivuissa moni-ilmeisyyttä tuovat erikokoiset ja -muotoiset ikkunat.

Alkuperäisyys: Rakennusten ulkomuoto on hieman muuttunut katto-remontin myötä, ja katteista on tullut raskaamman näköiset. Rivitalokokonaisuuden poikkeuksellinen asemointi ja perusmassa ovat säilyneet alkuperäisenä.

Historiallinen todistusvoimaisuus: Poikkeavan huolellisen pihapiirin ja rivitalojen sommittelun ansiosta rakennuskokonaisuus täydentää kuvaa 1990-luvun monipuolisesta rivitalorakentamisesta Vantaalla.



47



49



48



50

47

Aksonometrinen kuvite, Pentti Riihelä 1991. Kuva: Vantaan rakennusvalvonnan arkisto, Lupapiste-palvelu.

49

F- ja G-rivitalon välistä pihaa. Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2022.

48

D-rivitalo. Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2022.

50

F-rivitalo. Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2022.

PALVELUKESKUS FOIBEN RIVITALOT JA PARITALO

Sairaalakatu 9 B, C ja D, Asola. Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen Oy, Mikko Heikkinen ja Markku Komonen, 1993.

Kaksi rivitaloa ja paritalo⁴⁰ ovat osa palvelukeskus Foiben kokonaisuutta, johon kuuluvat varsinaisen palvelutalon lisäksi kaksi asuinkerrostaloa. Foiben kokonaisuus valmistui Rekolan kartanon maille, Peijaksen sairaalan läheisyyteen 90-luvun alkupuolella, ja kohteen rakennukset on suunnitellut arkkitehdit Mikko Heikkinen ja Markku Komonen. Rivitalot ja paritalo ovat rakennusrekisterin mukaan valmistuneet vuonna 1993. Palvelukeskusta ja -asuntoja on esitelty Arkkitehti-lehdessä (2–3/1995).

Rivi- ja paritalot asettuvat rinteeseen palvelukeskuksen pohjoispuolelle. Rakennukset on asemoitu rinteeseen pituusjärjestykseen: Alimpana on paritalo, keskellä kolmen huoneiston rivitalo ja ylärinteessä on rakennuksista pisin, neljän huoneiston rivitalo. Rakennukset on sijoitettu maastonmuotojen mukaisesti aavistuksen verran viistosti toisiinsa nähden.

Pulpettikattoiset talot ovat pohjiltaan suorakaiteen muotoiset. Rakennusten julkisivujen puskusaumattu pystylaudointus on maalattu tumman harmaaksi. Lyhyet räystäät ja julkisivujen yhtenäiset pinnat korostavat rakennusten kappalemaisuuutta. Rakennusten detaljointi on harkittua ja viimeisteltyä.

Rakennuksilla on hienon virittynyt konstruktivistinen luonne, jota ilmentävät erityisesti teräskehikoiset parvekkeet, sisäänkäyntikatosten puupilarit ja itäisille julkisivuille ripustetut säleiköt. Erotuksena 1960-luvun ankaran järjestelmälliseen konstruktivismiin on rakennusosien sommittelussa otettu vapauksia. Julkisivuja elävöittävät erikokoiset hajanaisesti sommitellut ikkunat, jotka itäjulkisivuilla rikkovat puusäleikköjen säännöllistä ruudukkoa.

Hienovaraisia eroavaisuuksia rakennusten välille luo puupilarien, ikkunakarmien ja puusäleikköjen taloittain vaihteleva väritys. Kaikkien kolmen talon ulokeparvekkeissa ja päätyasuntojen kuisteissa on käytetty keltaista tehosteväriä. Parvekeseinämät ovat alun perin olleet keltaiseksi käsiteltyä tiheää puusäleikköä, joka on sittemmin korvattu keltakuvioidulla lasilla. Osaan päätyasuntojen sisäänkäynneistä on kulku luiskaa pitkin. Näissä asunnoissa ei ole erillistä parvekettä, vaan kuisti toimii omana ulkotilana.

⁴⁰ Paritalo on poikkeuksellisesti arvotettu rakennusperintökohteeksi jo tässä inventoinnissa, koska se on olennainen osa rivitalokokonaisuutta. Muut Vantaan paritalot inventoidaan hankkeen 3c-osassa.

Arvolausekkeet

Harvinaisuus: Rakennukset ovat konstruktivististen piirteidensä puolesta tyylihistoriallisesti ainutlaatuinen rivitalokohde Vantaalla.

Edustavuus: Rakennukset ovat edustava esimerkki 1990-luvun puurakentamisesta. Rakennukset ovat tunnetun arkkitehtitoimiston Heikkinen & Komonen suunnittelema ja rakennustaiteellisesti korkeatasoisia.

Alkuperäisyys: Parvekkeiden puusäleikön vaihtaminen lasiin on toteutettu laadukkaasti ja alkuperäistä kunnioittaen. Kohteen alkuperäinen ilme on hyvin säilynyt.

Todistusvoimaisuus: Rakennukset ovat tärkeä ja luonteenomainen osa Foiben palvelukeskuksen kokonaisuutta. Kohde kertoo erityisryhmien huomioimisesta asuntosuunnittelussa, ja Vantaan seurakuntayhtymän panostuksesta vanhuksiin 1980-luvun lopulla.



51 B-rivitalo.
Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

53 C-rivitalo.
Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

52 C-rivitalo.
Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

54 D-paritalo.
Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

RAJAKYLÄNTIE 32

Rajakylä. Risto Karjalainen, 1990.

Rivitalon on suunnitellut Risto Karjalainen ja se on rakennusrekisterin mukaan valmistunut vuonna 1990. Rivitalossa on kahdeksan kaksikerroksista huoneistoa. Rakennus on läntiseltä sivultaan viistottu ja pohjaltaan suorakulmainen puolisuunnikas. Rivitalolle persoonallisen ilmeen antavat voimakaslinjaiset katot. Perusmuodoltaan epäsymmetristä harjakattoa rikkoo eteläsivulla harjakattojen ja parvekekatosten siksak-linja. Vaikutelmaa tehostavat harjan tuntumassa kohoavat katto-lyhdyt. Rivitalon taitteinen autokatos ilmentää samaa kattokulmilla ilottelua.

Eteläisen sivun monimuotoisuudelle vastakohdan muodostaa varsin kaksiulotteinen katujulkisivu. Katujulkisivun ikkunat on sommiteltu leikkisästi kolmeen pystyryviin, mutta muiden sivujen aukotus on jokseenkin asiallisempaa. Ikkunoiden ja ulko-ovien kolmioaihe toistuu kuitenkin jokaisella sivulla. Nämä kolmiot mukailevat osaltaan kattolinjoja.

Julkisivut ovat 80-luvulle tyypillistä Kahi Rustiikka -tiiltä. Keltaiseen tiileen on yhdistetty valkoiseksi maalattua laudoitusta parvekkeissa sekä ulko-ovien ja ikkunoiden yläpuoleisissa kolmioissa. Myös syvään vedettyjen sisäänkäyntien pinnat on verhoiltu valkoisella laudalla. Sokkeli on vaaleanruskea. Osa parvekkeista on myöhemmin lasitettu.

Ajan kuvaa ja kadunvarsinäkymää täydentää pari vuotta myöhemmin viereiselle tontille valmistunut Rajakyläntie 34:n punatiilinen rivitalo.

Arvolausekkeet

Harvinaisuus: Rakennuksessa on Vantaan rivitalorakentamiselle harvinaisen ilmeikästä mutta ajalle leimallista postmodernistista leikkittelyä, mikä näkyy erityisesti rohkeissa kattomuodoissa ja julkisivusomittelussa.

Edustavuus: Rakennus on edustava esimerkki aikansa leikkisästä postmodernista arkkitehtuurista. Lohko-tiilen käyttö julkisivumateriaalina ja sen yhdistäminen laudoitettuihin pintoihin on rakennusajalle hyvin tyypillistä.

Alkuperäisyys: Rakennukseen on tehty vain vähäisiä muutoksia, jotka eivät ole merkittävästi vaikuttaneet rakennuksen alkuperäiseen ulkoasuun.

Historiallinen todistusvoimaisuus: Rakennus ilmentää hyvin aikansa postmodernia, monimuotoisuuteen pyrkivää suunnittelua.



55 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

56 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

57 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

58 Havainnekuva kadulta, Risto Karjalainen 1989. Kuva: Vantaan rakennusvalvonnan arkisto, Lupapiste-palvelu.

RAJAKYLÄNTIE 34A

Rajakylä. Pentti Lappalainen, 1992.

Rivitalon on suunnitellut rakennusmestari Pentti Lappalainen, ja se on rakennusrekisterin mukaan valmistunut vuonna 1992. Kaksikerroksisessa rivitalossa on kolme huoneistoa, joista yksi on selvästi muita kookkaampi. Aumakattoinen rakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen.

Rakennuksen runko on puuta, ja julkisivut on verhoiltu tummankirjavalla punatiilellä. Merkittävimmäksi julkisivuaiheeksi nousevat ikkunoiden ja ovien yläpuoliset kaaret, jotka ovat valkoiseksi maalattua lautaa. Rakennuksen katujulkisivu nousee kaupunkikuvallisesti merkittävään asemaan; rakennuksen muut sivut ovat selvästi katujulkisivua vaatimattomammat.

Siinä missä muilla sivuilla esimerkiksi aukotus on vapaampaa, katujulkisivun sommittelussa on pyritty symmetriaan. Sisäänkäyntejä alleviivaavat tiiliset istutuslaatikot ja parin askelman korotukset. Katujulkisivussa on kaarineen ja sisäänkäynteineen jopa kartanomaisia piirteitä. Tätä vaikutelmaa korostaa rakennuksen ja kadun väliin jäävä huoliteltu nurmikaistale puineen. Rakennuksen klas-

sisoivat aiheet liittyvät rivitalon osaksi aikakauden historismia. Rivitalon kanssa samanhenkistä historiallista tyyliä edustaa Vantaalla Ilolan koulu (1988–93).

Rakennus muodostaa parin viereiselle kolmioaiheella leikittelevälle keltatiiliselle rivitalolle (Rajakyläntie 32). Vierekkäin sijaitsevat talot muodostavat katunäkymässä mielekkään kokonaisuuden, jossa rakennusten pyörökaari- ja kolmioaihe keskustelevat toistensa kanssa.

Rivitalon takana olevalta kirvesvarsitontilta purettiin 50-luvun omakotitalo ja saunarakennus, joiden tilalle on rakennettu kymmenen asunnon luhtitalo ja pysäköintipaikat. Vaikka muutokset eivät suoranaisesti kohdistuneet rivitalon tontille, oli rakennuksen lähiympäristö tätä ennen puutarhaisempi, jolloin rivitalo hahmottui selkeämmin vihreää taustaa vasten.

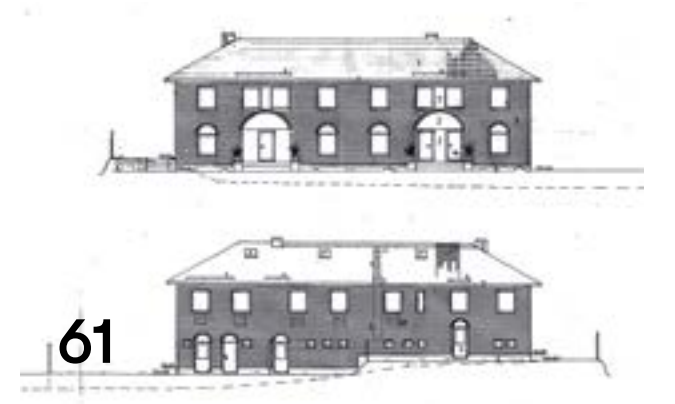
Arvolausekkeet

Harvinaisuus: Rakennus on klassisoivien tyylipiirteidensä puolesta ominainen ajalleen mutta rivitalokohteena ainutlaatuinen Vantaan alueella.

Edustavuus: Rakennus on edustava esimerkki aikakauden postmodernista suunnittelusta, jossa on hyödynnetty historistisia aiheita.

Alkuperäisyys: Rakennuksen alkuperäinen ulkoasu on säilynyt hyvin.

Historiallinen todistusvoimaisuus: Rakennuksella on merkitystä postmodernista historismista kertovana esimerkkinä. Rakennusmestarin suunnittelemana rivitalo täydentää kuvaa ajan pientalojen suunnittelusta ja suunnitellijoista.



59 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

61 Julkisivut itään ja länteen, Pentti Lappalainen 1990. Kuva: Vantaan rakennusvalvonnan arkisto, Lupapiste-palvelu.

60 Teemu Parviainen, Vantaan kaupunginmuseo, 2023.

62 Ilolan koulu. Vantaan kaupungin rakennusvirasto, talonsuunnitteluosasto, 1988 ja laajennusosa 1992. Kuva: Johannes Vihervirta, Vantaan kaupunginmuseo, 2021.

KÄSITTEET

KULTTUURIYMPÄRISTÖN KÄSITTEITÄ

Kulttuuriympäristö

Ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta syntynyt ja muotoutunut ympäristö.⁴¹

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristö, joka muodostuu rakennuksista, rakennelmista ja rakennetuista alueista sekä niiden suhteista toisiinsa ja ympäristöönsä.⁴²

Kulttuurihistoriallinen merkittävyys

Kohteesta muodostettu käsitys, joka perustuu kohteen kulttuurihistoriallisen merkittävyyden arviointiin.⁴³

Kulttuurihistoriallisen merkittävyyden arviointi

Kohteen kulttuurihistoriallisen arvon selvittäminen kohteen muita ominaisuuksia analysoimalla ja vertaamalla sitä muihin vastaviin kohteisiin.⁴⁴

Kulttuurihistoriallinen arvo

Ominaisuus, joka ilmentää kohteen kulttuurihistoriallista laatua.⁴⁵

Kulttuurihistoriallisen arvon määrittäminen

Kohteen kulttuurihistoriallisen arvon selvittäminen analysoimalla yksittäisen kohteen ominaisuuksia.⁴⁶

Inventointi

Järjestelmällinen tiedonhankinta määritellyn kohdejoukon tai alueen historiasta, nykytilasta ja tunnusomaisista piirteistä sekä hankitun tiedon kokoaminen, tuottaminen ja tallentaminen sovitulla tavalla.⁴⁷

ARKKITEHTUURIN KÄSITTEITÄ

Moderni arkkitehtuuri

Modernin arkkitehtuurin juuret ovat 1920-luvun varhaisessa funktionalismissa. Varhaisten funktionalistien tavoitteena ei ollut tyylin luominen vaan uudenlainen lähestymistapa, jossa suunnittelu noudatteli tekniikan vaatimuksia. Arkkitehtuurissa suosittiin funktionaalisuutta, selkeitä muotoja, jotka johdettiin käyttötarkoituksesta. Ihanteeksi tulivat rationaalisuus ja universaalius.

Modernin arkkitehtuurin keskeinen teoreetikko oli arkkitehti Le Corbusier, joka muodosti arkkitehtuurin metaforaksi koneen.⁴⁸

Postmodernismi

Postmodernismi voidaan hahmottaa pelkkänä arkkitehtonisena tyylinä. Tällöin postmodernismiin on usein liitetty runsaus, koristeellisuus, historiasta ammentaminen sekä leikittely muodoilla, väreillä ja materiaaleilla. Laveammin postmodernismi on moneutta korostava, modernismiin kriittisesti suhtautuva ilmiö, ei kuitenkaan lähtökohtaisesti

antimoderni. Monesti postmodernismiin on liitetty ns. ”suurten kertomusten” hylkääminen. Arkkitehtuurin osalta postmodernismi oli vastaus modernin arkkitehtuurin merkitysten köyhyyyteen. Suhteessa modernismiin ratkaisevana on nähty ero funktionaalisuuteen, materiaalien ja rakenteiden rehellisyyteen ja historiaan.⁴⁹

Historismi

Historismilla tarkoitetaan arkkitehtuurissa historiallisen, aiempien aikakausien tyylin lainaamista ja mukailua.

Eklektismi

Eklektismillä tarkoitetaan eri tyylien yhdistelyä. Arkkitehtuurissa tavallisesti eri tyyliuuntausten tai aikakausien arkkitehtonisten aiheiden yhdistelyä.

Regionalismi

Regionalismilla tarkoitetaan paikkaan sidottua, paikallisesta rakentamisesta ammentavaa suunnittelua.

Konstruktivismi

Konstruktivismilla tarkoitetaan yksinkertaisimmillaan rakennetta korostavaa arkkitehtuuria. Taiteessa laajasti vaikuttaneen konstruktivismin juuret ovat 1910-luvun venäläisessä avantgarde-liikkeessä, jonka isänä pidetään kuvataiteilija-arkkitehti Vladimir Tatlinia. Suomessa konstruktivismi on yhdistetty erityisesti 1960-luvun rakenteiden rehellisyyteen ja mittajärjestelmiin pidättäytyvään arkkitehtuuriin. Suomessakin ihailtiin saksalaissyntyistä arkkitehti Mies van der Rohea, jonka tunnuslause kuului: ”vähemmän on enemmän”.⁵⁰

⁴¹ Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c3>.

⁴² Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c4>.

⁴³ Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c15>.

⁴⁴ Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c52>.

⁴⁵ Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c14>.

⁴⁶ Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c55>.

⁴⁷ Kulttuuriympäristösanasto. <http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c65>.

⁴⁸ Passinmäki 2011, 32–35.

⁴⁹ Nesbitt 1996, 16; Passinmäki 2011, 36–39.

⁵⁰ Standertskjöld 2011, 18; Kontinen & Laajoki 2005.

LÄHTEET

KUVALÄHTEET

Vantaan kaupunginmuseo

Vantaan rakennusvalvonnan arkisto
(Lupapiste-palvelun dokumenttiarkisto)

INTERNET-LÄHTEET

Kulttuuriympäristösanasto. (luonnos). Helsinki: Ympäristöministeriö. [http://uri.suomi.fi/terminology/rakkultymp/c3] (luettu 1.12.2023), [https://sanastokeskus.fi/suomi.fi/kulttuuriymparistosanasto/kulttuurihistorialliset.svg] (luettu 1.12.2023).

Rakennusluokitus 2018. Helsinki: Tilastokeskus. [https://www.stat.fi/fi/luokitukset/rakennus/] (luettu 22.11.2023).

SANOMA- JA AIKAKAUSLEHDET

Arkkitehti

Helsingin Sanomat

Uusi Suomi

KIRJALLISUUS

Aluerakentamiskohteet 31.12.1986. Vantaan kaupunki.

Asuntomessut Vantaalla 15.7.-14.8.1977. Helsinki: Asuntomessut.

Hirvonen, Jukka & Manninen, Rikhard, 2004. Rivitalo asumismuotona – toiveiden täyttymys vai mahdollisuuksien kompromissi? Helsinki: Ympäristöministeriö.

Hirvonen, Sari, 2005. Ruraali urbaani: Vantaan kaupunkisuunnittelun historia. Vantaa: Vantaan kaupunki.

Hytönen, Yki & Seppänen, Matti, 2009. Tehdään elementeistä: Suomalaisen betonielementtirakentamisen historia. Helsinki: SBK-säätiö.

Juntto, Anneli, 1990. Asuntokysymys Suomessa: Topeliuksesta tulopolitiikkaan. Helsinki: Asuntohallitus.

Komonen, Markku, 1980. Matkalla sanoista tekoihin. Arkkitehti 1/1980, 23.

Konttinen, Riitta & Liisa Laajoki, 2005. Taiteen sanakirja. Helsinki: Otava.

Kummala, Petteri, 2023. Johdanto. Murrosten vuosikymmen: Arki, aatteet ja arkkitehtuuri 1970-luvun Suomessa. Toim. Petteri Kummala. Helsinki: Arkkitehtuurimuseo.

Nesbitt, Kate, 1996. Introduction. Theorizing a new agenda for architecture: an anthology of architectural theory 1965-1995. Toim. Kate Nesbitt. New York: Princeton Architectural Press.

Nikula, Riitta, 2011. Tyylili historian raunioilla. Asiasta toiseen: Kirjoituksia restauroinnista ja rakennussuojelusta. Toim. Lauri Putkonen. Helsinki: Rakennustieto.

Rivi- ja kerrostalojen suunnittelu, 1990. Helsinki: Asuntohallitus.

Sarantola-Weiss, Minna, 2022. Me halusimme kaiken: 1980-luvun historiaa. Helsinki: Siltala.

Standertskjöld, Elina, 2011. Arkkitehtuurimme vuosikymmenet 1960–1980. Helsinki: Rakennustieto.

Suunnitteluohjeet, 1979. Helsinki: Asuntohallitus.

Uudisrakentamisen suunnitteluohjeet, 1982. Helsinki: Asuntohallitus.

Uudisrakentamisen suunnitteluohjeet, 1986. Helsinki: Asuntohallitus.

Vantaan alueittain 2015. Vantaa: Vantaan kaupunki.

TAULUKOT

Taulukko 1: 1980–1990-luvuilla rakennettujen rivitalojen määrä Vantaan eri kaupunginosissa

Linnanen	-	Petikko	-
Hämevaara	5	Vestra	-
Hämeenkylä	151	Luhtaanmäki	-
Vapaala	28	Riipilä	-
Varisto	42	Seutula	3
Myyrmäki	6	Kiila	-
Kaivoksela	9	Ylästö	30
Martinlaakso	48	Viinikkala	-
Vantaanlaakso	66	Tammisto	-
Askisto	42	Pakkala	11
Piispankylä	-	Veromies	-
Keimola	-	Lentokenttä	-
Kivistö	-	Hiekkaharju	61
Lapinkylä	-	Tikkurila	7
Myllymäki	-	Jokiniemi	19

Viertola	145
Kuninkaala	54
Simonkylä	83
Hakkila	50
Ruskeasanta	64
Koivuhaka	5
Helsingin pitäjän kirkonkylä	1
Koivukylä	1
Ilola	48
Asola	34
Rekola	4
Havukoski	41
Päiväkumpu	21
Matari	18
Korso	25
Mikkola	1

Metsola	49
Leppäkorpi	83
Jokivarsi	-
Nikinmäki	14
Vierumäki	1
Vallinoja	2
Länsisalmi	-
Länsimäki	67
Ojanko	-
Vaarala	86
Hakunila	81
Rajakylä	147
Itä-Hakkila	44
Kuninkaanmäki	41
Sotunki	-
YHTEENSÄ	1738

INVENTOINTIRAPORTTI

**VANTAAN
1980–1990-LUKUJEN
RAKENNUSKANNAN
INVENTOINTI**

RIVITALOT



Vantaan
kaupunginmuseo